LUND UNIVERSITY

Covid-19 pandemin, berättelser från Socialhögskolan

Montesino, Norma; Söderman, Emma

2021

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

Link to publication

Citation for published version (APA):
Montesino, N., & Söderman, E. (2021). *Covid-19 pandemin, berättelser från Socialhögskolan*. (Working paper-serien; Vol. 2021, Nr 2). Socialhögskolan, Lunds universitet.

Total number of authors:
2

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

WORKING PAPER

Nr 2 • 2021

ISSN 1650-8971

Covid-19 pandemin, berättelser från Socialhögskolan

Författare: Studenter på termin 2 HT20

Redaktörer: Norma Montesino och Emma Söderman

Socialhögskolan, Lunds universitet • Box 23, 221 00 Lund

Innehåll

FÖRORD **4**

OM DU KLARAR DET, SÅ KLARAR JAG DET **5**

Nellie Ling Belin

ETT STORT MOTSTÅND INOMBORDS **8**

Katarzyna Ornowska

DAG OCH NATT, JAG ÄR ALDRIG FULLKOMLIGT ENSAM **11**

Anna Ekenstierna

DE SOM INTE KAN JOBBA HEMIFRÅN **14**

Dleen Hakem

JAG RINGER DIG SNART IGEN! **16**

Anna Henningsson

VI MÅSTE TÄNKA PÅ DEM **19**

Emma Roslund

ETT LAND DÄR MAN KAN KÄNNA SIG SÄKERT **22**

Hamsa Muthena

ETT HEM SKA STÅ FÖR TRYGGHET OCH VÄRME **24**

Jessica Nylander-Leslie

PÅMINNELSE FRÅN STORMENS ÖGA **27**

Josefina Glifberg

LIVET KÄNNS SÅ SKÖRT **31**

Mikaela Edmark

SEDAN DESS HAR DAGEN VARIT ANNORLUNDA **34**

Christina Falvin

NU MINNS JAG DIG **37**

Alexander Weitman

PÅ FRONTLINJEN **39**

Amanda Karlsson

MEN DU SKA INTE TAPPA HOPPET **41**

Christopher Panican

LEVA SOM VANLIGT...? **44**

Julia Williamson

TILL STATSMINISTERN **47**

Alexandra Furunger

SLUTORD **50**

Förord

En dag kommer Covid-19 pandemin att vara en del av vår historia, en del av vår individuella och kollektiva historia. Denna samhällskatastrof förändrade förutsättningarna för det sociala livet, däribland förutsättningarna för att bedriva undervisning på universitetet. I denna text är det studenternas röster som kommer fram. Så som alla andra högskoleutbildningar övergick Socialhögskolan till digital undervisning på distans i mars 2020. Inom de snäva ramar som virtuell undervisning ger försöker vi skapa rum för diskussion om hur pandemin påverkar såväl vardag som samhället i stort. Under hösten 2020, samtidigt som pandemins andra våg pågick i Sverige, fick studenterna i brevform reflektera över deras erfarenheter av pandemin. I breven vände sig studenten till en föreställd eller verklig vän eller till en farmor eller annan familjemedlem. Vi får ta del av deras familjeliv, den rädsla och ovisshet som präglar deras och andras vardag och deras kunskaper och strategier för att möta dessa svårigheter. Det nyanserade landskap som vi får ta del av i texterna fångar olika teman. Texterna lyfter funderingar över hur samhället organiseras, vilka prioriteringar som finns på den politiska agendan, vilka grupper som drabbas, och väcker även funderingar om hur denna pandemi kommer att påverka framtiden. Trots texternas personliga karaktär framstår dessa texter som ett fotografi över samhället under pandemin. Vi har läst genom ca 150 texter och gjort ett urval av 16 brev som fångar denna mångfald.

Från början var inte vårt syfte att ge ut en publikation utan att skapa utrymme för att reflektera hur pandemin påverkar studenterna. De texter vi fick läsa vittnar om en mångfald av erfarenheter och kunskaper som går utöver vad en enskild individ erfar. De generella och specifika processer som fångades i dessa korta brev gav oss inblick i vilken rikedom finns i klassrummet. Och det är detta perspektiv på lärande som ger utrymme för olika erfarenheter som vi vill lyfta fram med denna publikation. Studenternas erfarenheter och kunskaper som framkommer i dessa brev kan ses som en inblick i de möjligheter och resurser som finns i våra klassrum.

Om du klarar det, så klarar jag det

Nellie Ling Belin

Fina mormor,

Idag är det tio dagar kvar till julafton. Fem dagar kvar tills jag kliver på tåget i Lund, gör det vanliga bytet till nästa tåg i Stockholm, och slutligen anländer i Uppsala. Men denna jul blir inte som vanligt. Det vet du nog mer än alla. Du kommer inte att fira med oss i år. Du kommer att fira på ett korttidsboende. Med andra människor. Människor som varken du eller jag känner, som inte är din familj. De människorna saknar säkert också att fira jul med sin familj. Jag hoppas att du inte känner dig allt för ensam. Och att alla är snälla.

I början av februari fick jag för första gången höra om något som kallades Corona-viruset. Lustigt namn tänkte jag. Undrar om ölmärket Coronas försäljning har gått ned på grund av detta? Noggrannare än så tänkte jag nog inte på det. Jag firade min tjugofjärde födelsedag och livet fortsatte som vanligt. Jag gick på bal i din gamla klänning från sextiotalet. Och du var så glad att den kom till användning igen. I mars insjuknade den första personen i Lund med Corona. En student som bodde i korridor, precis som jag, sa alla rykten. Jag tänkte att det inte var så farligt, eftersom personen i fråga hade varit i Italien, och därför blivit smittad. Jag mailade som vanligt med morfar och hans kommentar på att någon i Skåne insjuknat var som vanligt något i stil med att ”typiskt skåningar, ingen västmanlänning har blivit sjuk än! Ni bor för nära Danmark”. Typisk morfar-humor som nog du och jag förstår bäst. Även om du brukar säga åt honom ibland när hans skämt inte är allt för uppskattade. Och han lyssnar självklart på dig.

Våren kom som den alltid gör och all undervisning gick över till distans. Jag förstod knappt vad som hände innan allt redan hänt. Nationerna stängde ner, restauranger, klubbar, studieplatser. Evenemang efter evenemang ställdes in eller planerades om till att ske online. På ICA gapade hyllorna tomma efter att folk gick in i panik-läge och jag, som verkligen behövde toapapper, fick klippa hushållsrullar på mitten i några veckor. Annars var det många soliga dagar. Varmt i luften och jag och mina vänner passade på att vara utomhus och njuta av vädret till fullo.

Det var just en sådan varm och solig dag när jag satt i botaniska trädgården och pluggade inför vår kommande tenta som mamma ringde mig. ”Mormor har åkt in på intensiven. Hon har

troligtvis fått Corona. De fick hämta henne med ambulans". Och så var det. Du hade blivit smittad. Morfar hade tydligen redan antikroppar, så han måste ha varit symptomfri. Burit på viruset utan att någon av oss visste. Vi hade mailat någon vecka tidigare och då skrev han att ni försökte leva på som vanligt, åka till landet och ta er ut på lunchturer med bilen. Jag skrev att ni skulle vara försiktiga. Men vi alla vet att man inte säger åt vare sig dig eller morfar vad ni ska göra i första taget. Speciellt inte dig. Jag berättade om dig för en kompis häromdan, om ditt liv, din karriär, din familj, alla hinder du tagit dig genom. Hon sa att du lät som en riktig "krutgumma" och det är du. Inte kunde lite Corona stoppa dig.

Veckorna gick och du låg kvar på intensiven. I Lund fortsatte våren att blomma men jag tänkte mest på dig. Gick och handlade en sjal och skrev ut ett foto som jag skickade till dig. Det var försvunnet ett tag mellan avdelningarna på Akademiska sjukhuset. Men personalen var så hjälpsam. Tillslut kom det rätt. Och när jag frågade dig om de tog väl hand om dig sa du alltid att de var så snälla. Varje gång jag ringde tog de sig så mycket tid de kunde för att trösta en snörvlandes Nellie som försökte få tag på sin lilla mormor. Vad de har kämpat. Och vad de fortfarande kämpar. Jag har vänner som jobbar inom sjukvården, men jag tror fortfarande att jag har svårt att greppa omfattningen av det arbete som vårdpersonalen genomför.

Så blev det maj och även jag fick Corona. Låg hemma i två veckor med feber, utan både smak- och luktsinne. När jag pratade med dig eller morfar sa jag bara att jag var förkyld. Kändes dumt att oroa er. Jag kollade på serie, efter serie, efter serie. Och mina kompisar lämnade mat utanför min dörr. Inte för att jag hade så stor aptit ändå, jag hällde chiliflakes på det mesta för att känna åtminstone något när jag åt. Men jag blev bättre, och tillslut blev även du det. Du flyttades till en annan avdelning och morfar fick äntligen hälsa på dig. Det gjorde mig så glad att höra. Jag har tänkt mycket även på morfar, hur han har det ensam i lägenheten. Hur så många äldre har det i sin ensamhet. På sjukhuset eller i sitt eget hem. Isolerade. Men tillslut fick du komma hem. Och mamma skickade bilder när ni äntligen fick träffas igen. Och jag kom hem i juni och vi fick kramas! Vi hade ju båda antikroppar just för stunden åtminstone.

Min lilla gulle mormor. Du är en sådan kämpe. Så mycket som du har övervunnit i ditt liv och så långt du har tagit dig. Jag visste att Corona inte skulle vara slutet för dig. Jag visste att du inte var klar. Tanken att du skulle lämna oss, ensam på sjukhuset med personal i skyddsdräkter, utan din familj runt omkring dig låg hela tiden nära mig. Men jag visste att det inte var så det skulle ta slut. Det är inte så en krutgumma gör sorti.

Men sommaren kom och gick. Som den gjort alla år innan och kommer att göra i många år mer. Så länge man kunde vara utomhus så kändes inte världen så konstig? Så länge kvällarna var varma och ljusa kändes livet hyfsat normalt. Hösten kom och jag for tillbaka ner till Lund. Det hann inte gå allt för många veckor innan jag återigen fick ett samtal av mamma. Du hade gått och trillat igen. Och blivit sjuk. Ingen visste riktigt vad det berodde på, men troligtvis var det i eftersviterna av detta förjävliga virus. Efter det har du haft många turer fram och tillbaka till sjukhuset. Alltid är det något nytt nummer, någon ny avdelning man får ringa för att nå dig. Med nya telefontider och ny personal. Och inga besök fick du ta emot. Jag har ofta dåligt samvete att jag inte ringer oftare. Det är en så liten sak för mig egentligen, men det betyder så mycket för dig. Jag ska försöka bättra mig. Och jag ska maila morfar.

Restriktionerna blev hårdare i hela Sverige. Precis när man var naiv nog att tro att allt var på bättringsvägen så blev det sämre. Ökad smittspridning, inga sammankomster på fler än åtta personer, ingen undervisning på plats denna termin heller. Och du var tillbaka på intensiven. Precis som i våras. Fast nu är det varken soligt eller varmt ute. Inga soltimmar uppmätta i Skåne på hela december. Inga picknickar och plugg-cirklar utomhus som gör livet lite lättare. Bara isolering. För mig. Men din isolering fick ett slut i alla fall. Du fick komma till ett korttidsboende, och du fick ta emot besök! Tårögd kollade jag på bilder som mamma skickade när ni fick ses igen för första gången. Och morfar hälsar ju på dig varje dag. Jag är så glad att ni har varandra.

Men om tio dagar är det julafton. Även om du inte är i total karantän längre så kommer du inte att fira med oss. Inte fira med din familj. Och du kommer att vara saknad. Precis som varje rum som du inte befinner dig i saknar dig, vare sig människorna där vet om det eller inte. Du är en förebild för mig mormor, och varje gång jag tycker synd om mig själv i denna pandemi så tänker jag på dig. Om du klarar det, så klarar jag det.

Jag hoppas jag får träffa dig när jag kommer hem, med visir och allt,

Tusentals kramar, ditt barnbarn Nellie

Ett stort motstånd inombords

Katarzyna Ornowska

Hej,
skriver till dig mest för att inte glömma den här tiden.

Jag åkte till Malmö igår, förberedd med mask och handsprit. I en halvtom regionalbuss nyttjade jag min frihet, prövade mitt samvete och hälsade på G och Y som flyttade en halvtimme bort från mig för en månad sedan. Vi har knappt setts efter det. Det var lördag och jag tänkte länge efter vilken tid jag skulle åka för att det skulle vara som minst folk. Fick packa en kasse med pyjamas och tandborste också. För riskabelt att åka hem samma kväll, gissade jag, håller inte koll på utelivet längre. Friheten i att färdas de tjugo kilometrana var extatisk. Det var en resa. De gråa elledningarna skymtade vagt i dimman över åkermarken, bussen skyndade sig förbi lastbilarna i över hundra kilometer i timmen, jag hade adrenalinpåslag och ögonen tårades av glädje som upphöjdes i kontrasten mot den melankoliska grundstämningen jag burit på så länge.

Jag stormade in till G och Y på eftermiddagen, gapandes. ”Jag är så fri! Jag är så jävla fri, ni anar inte!” De satt vid köksbordet och log varsamt, känslan i rummet var mycket dovare än den inom mig fastän de också var glada att se mig. Vi fick ta en runda med emotionell avlastning till att börja med. Insättningssymptom hos G från anti-deppen, framtidsångest och sömnproblem hos Y, bråk om hushållsarbete hemma mellan A och mig. Allas tankar kring julen, saknaden av våra mammor. Cigg och glögg på det så var vi redo att komma bort från våra egna huvuden lite. Det blev burgare och Falcons julbrygd till middag, följt av spel och dans i det förvånansvärt rymliga köket. Lulliga och glada insåg vi att vi faktiskt kan gå ut på krogen. Det blev två minuter av extra glädje över tanken att få umgås i en annan miljö än hemma eller utomhus. Sedan insikten om varför vi inte gjort det på flera månader. Inget utegångsförbud, öppna lokaler, inga böter eller rättsliga påföljder, fungerande kommunaltrafik. Inga större externa hinder, relativt mjuka restriktioner sett till resten av världen, men ett stort motstånd inombords. Så vi stannade hemma.

Jag tänker mig ibland hur mycket annorlunda det hade varit om den här tilliten bland folk, eller tilliten till folket från myndigheterna, inte fanns. Krigstillståndet. Om det var bestämda tider för att lämna hemmet, maten ransonerades, polisen patrullerade var femte gata. Det är skillnad på att ha alternativ i sin tillvaro som man prioriterar bort, begränsning genom ideologi, och att riskera

straff genom anspråk på alternativ som är förbjudna, begränsning genom våld. Budskapet från våra myndigheter har varit tydligt, trots allt: solidaritet. Staten begränsar mig inte avsevärt, jag gör det själv i en balansgång mellan mina och samhällets behov, därmed tvingas jag indirekt att reflektera kring och välja någon form av solidariskt förhållningssätt i min vardag. Hade samma känsla kunnat uppstå om de hårdare restriktionerna hade kommit uppifrån? Då hade en konkret påtvingad frihetsberövning föregått en upplevd solidaritet istället för en solidaritet som föregår återhållsamhet. Samtidigt vävs lokala samhällen samman i tider av hårdare restriktioner, när begränsningarna inte bara är obekväma utan också hotar eller ger upphov till nöd i någon form. Då människor blir medvetna om beroendeställningen gentemot sin omgivning. Rimligtvis är benägenheten att samarbeta med andra större när var och en inser att de kan komma att behöva hjälp.

Avsaknaden av sociala medier har nog haft sin roll i det, men jag måste erkänna att jag inte har hört särskilt mycket om människors frivilliga engagemang som stöd under pandemin. Jag utgår ifrån att det finns nätverk, såväl familjer som grannar och ideella organisationer som hjälper till, exempelvis med att leverera mat hem till personer i riskgruppen. Men medan nyheter om sådant verkar florera i utländska media har jag åtminstone missat dem på hemmaplan. Känslan av solidaritet har snarare handlat om eget ansvar, distanshållning och undvikande av andra människor och ett högre krav på självtillräcklighet. Mindre: Klura ut hur du kan umgås på nya sätt, hör av dig och uppmärksamma om du kan göra något extra för människor i din närhet, mer: Se till att du har allt du behöver hemma, träna, ät bra och lär dig att meditera så du inte blir knäpp av isoleringen. Solidariteten som förespråkas i Sverige idag ser för mig ut att vara individuell och passiv, mer än kollektiv och aktiv. Ett något udda format. I någon mån så tänker jag att den upplevelsen måste vara bunden till min position dock. Jag är student på heltid men med undervisning på distans. Jag har ett jobb men endast varannan helg. Jag har en sambo som också pluggar och jobbar deltid, men inga barn hemma. Vi är båda unga och friska, klarar oss ekonomiskt, dessutom bor vi i ett land med nästintill gratis vård; det känns hemskt att erkänna, men jag tror inte att jag kan relatera till rädslan. Jag avser att respektera den och jag förstår den på ett intellektuellt plan, men jag känner den inte. Hade jag varit ensam, arbetslös, äldre, med större familj hemma eller med ett jobb som krävde mig på plats varje dag hade riskerna med pandemin och min hantering av dem nog sett väldigt annorlunda ut.

Det är en utmaning att känna närhet till människor vars erfarenheter är så vitt skilda från ens egna. Under vanliga omständigheter. Nu kan jag knappt komma åt det som mer än ett abstrakt

koncept. Tankar om andra människors liv blir surrealistiska när jag inte ser andra människor. Handla på Willys räcker inte riktigt till för att täcka det gapet. Jag ser inte träden för all skog, solidariteten är gentemot alla. Det låter underbart, men det är som med ”oändlighet”: fint på tungan men egentligen obegripligt. Vilka är alla? Kan en människa få sitt huvud runt något så brett? Min värld och mina perspektiv har reducerats till hemmets fyra väggar och jag har egentligen ingen aning om hur folk har det. Jag tar inte reda på hur det ser ut i världen mer än i min allra närmsta krets, för den fysiska distanseringen, som under omständigheterna är ett privilegium och förbannelse i ett, har även gett upphov till en emotionell distans. Alienation är vad det är. Den kröp sakta men säkert inpå mig.

Jag inser nu att det lär dröja ytterligare ett par månader innan jag kan ha en sådan kväll som igår, med G och Y, igen. Och jag ändrar mig. Jag är visst rädd. Rädd för att det nya normala, distansen till andra människor, är här för att stanna.

Dag och natt, jag är aldrig fullkomligt ensam

Anna Ekenstierna

Kära farmor och farfar

Jag hoppas att detta brev kan muntra upp lite i er isolering. Jag har trotts allt inte skrivit ett riktigt brev till er sedan jag var sju år. 2020 har varit ett väldigt udda och på många sätt krävande år. Farfar måste klättra på väggarna där hemma nu när han inte kan ta cykeln och lämna in travtipset, men jag är ändå glad att ni gör allt ni kan för att undvika smittan.

Corona ursprungligen bara något jag hade i bakhuvudet när man gick utanför dörren. Håll avstånd, begränsa din umgängeskrets och tvätta händerna oftare. Jag välkomnade hemförläggningen av utbildningen då jag inte längre behövde spendera 4 timmar varje dag med pendling och invänta tåg. Det innebar mer tid för läsning, som inte ackompanjerades av barnskrik eller livligt tjatter från andra tågresenärer, och mer tid för fritidsaktiviteter. Sen hände det som inte fick hända. 22 år i sadeln och har tack och lov aldrig skadat mig allvarligt fram tills den där dagen i maj. Från ingenstans skenar hingsten jag rider och efter 500 meter av full galopp utan kontroll faller jag till marken och bli liggande. Med adrenalinet pumpandes i ådrorna intalar jag mig själv att jag bara behöver samla mig lite för att ta mig upp. Kan röra på benen men kan fortfarande inte resa mig. Efter att min bästa vän fångat hästarna och bundit dem inser jag att mina försök är lönlösa och det bara är att ringa ambulans. Det är när hon sätter sig bredvid mig på marken som hon säger ”Anna hur kommer det bli på sjukhuset nu under Corona?”. Rädsla, jag skall in på sjukhus mitt under brinnande pandemi. Ännu en gång kom tankarna att försöka resa mig upp, jag vill inte till sjukhuset, men jag har inget val. Både jag och min vän banar oss själva, hade vi kunnat göra något annorlunda? Nej, olyckor händer och vi måste fortfarande ta hand om djuren.

På akuten röntgas jag och blir jag liggande i en stor akut sal i väntan på resultat. Sjukvårdare iklädda gasmasken och dräkter går in och ut i fyra rum längst ena långsidan. Ibland eskorterar de patienter med syrgasmasker som stapplar fram när de går. Corona har flyttat sig från något i mitt bakhuvud till att stirra mig rakt i ansiktet. Sköterskor och läkare går med snabba steg fram och tillbaka. Det är inte kaos, det är ett maskineri. Allt flyter på, alla samarbetar. När en patient lämnar ett av de fyra rummen går ett team in och desinficerar. En läkare kommer fram till min bår och

håller upp mina röntgenbilder. Mitt bäcken är brutet. Jag kommer bli inlagd en tid. Frakturen får läka ihop utan ingrepp och det kommer att ta minst fyra månader, därefter ca ett halvår att bli fullt återställd. Rädslan för att jag kommer stanna kvar på sjukhuset, oro över hur min vardag kommer se ut och ilska över att det blev såhär. För många känslor på en gång. Jag rullas in i ett av de fyra rummen för att de skall sätta kanyler och kateter. Det är ett rum där jag såg en kvinna med misstänkt corona-smitta gå ut från för några minuter sedan. Kämpar att hålla tillbaka tårar. Det saknas utrustning i rummet, skåpen är nästan barskrapade. ”Jävla Corona” väser en av sköterskorna.

Vilka hjältar de är alla läkare och sköterskor. Dagligen möter de risken att bli smittade. Ändå håller de humöret upp och är trevliga och stöttande. Ortopedavdelningen jag blev inlagd på var lugnare. Bara patienter och personal då det rådde ett strängt besöksförbud med låsta dörrar. Det var jobbigt att inte kunna träffa min särbo och mina vänner, men tack och lov för internet.

När jag fick åka hem började nästa uppsättning utmaningar. Lägenhet på tredje våningen utan hiss och jag är fast i rullstol. Kommer inte kunna ta mig ut innan jag kan gå i trappor och det är många veckor och inte månader av sjukgymnastik bort. Hemtjänst lämnar mat en gång om dagen. Jag har en vän jag kan ringa om det skulle hända något eller om jag behöver handla i övrigt är jag instängd. Hemtjänstens och sjukgymnastens munskydd och handskar påminner mig om Corona dagligen. Fick ett paket från sjukhuset levererat till dörren av posten. Jag är inte snabb nog till dörren när det ringer och paketet blir ställt utanför dörren. Paketet är ganska tungt och jag har ingen möjlighet att lyfta upp det från rullstolen utan att göra mig illa. Rullar ut på trappavsatsen och ringer på min granne. Hör något komma fram till dörren, kolla i kikhålet och sedan låsa dörren. Ringer på igen, inget svar. Hör någon komma in genom porten på första våningen och jag ropar på hjälp, de går in i sin lägenhet och låser dörren. Det blir en skarp kontrast till de hjälpsamma sjukvårdare jag mött se senaste veckorna. De har ingen aning om vad jag behöver hjälp med, bara att mina rop på hjälp ekat i det tomma trapphuset. Coronaskräckens klor sitter för djupt för att de skall kika ut ur sina lägenheter. Mina vänner online håller humöret uppe. Dag och natt, jag är aldrig fullkomligt ensam. Jag vet att ni aldrig fastnat för alla tekniska nymodigheter, men ni har iallafall varandra som sällskap vilket jag är väldigt glad för. Mamma och faster hjälper er att handla. Jag tänker på de som inte har någon. Hur många rop på hjälp har gått ohörda utan någon som kollar till dem?

Idag ett halvår senare är jag så gott som återställd. I söndags var första gången jag var uppe i sadeln igen. Massor av träning innan jag kan bygga upp muskelmassan i benen igen, men Corona håller mig borta från gym och simbassänger. På ett sätt är det ”tillbaka till det normala” fast ändå inte, det ”normala” finns inte kvar. Varje gång corona kommer på tal ser jag sköterskor i gasmasker på akutmottagningen framför mig. Jag blir irriterad på folk som inte håller avstånd i kassan. Erfarenheten med mina grannar fick mig att bli extra känslig för medmänniskor runt mig som behöver stöd. Jag har julhandlat åt vänner i riskgrupper och erbjudit mig att hämta ut paket när de beställt över nätet. Kan jag hjälpa till på något sätt gör jag det. Vi alla önskar att pandemin snart är över. Jag är ledsen över att vi inte kommer att kunna fira jul som vanligt i år. Jag lovar dock att komma förbi och vinka till er i fönstret.

De som inte kan jobba hemifrån

Dleen Hakem

Till min älskade syster,

I år firade vi våra födelsedagar utan varandra för första gången någonsin. Även fast du är två år äldre än mig har vi alltid firat den 26:e och den 28:e november som om vi fötts som tvääggstvillingar. När jag var yngre tyckte jag det var jobbigt och inte så roligt att alltid ha kalas med min storasyster för jag ville också ha ett kalas som andra barn där uppmärksamheten bara lades på mig. Lyckligtvis fick vi äntligen ha våra egna kalas men kanske inte riktigt som vi hade önskat oss; vår födelsedagspresent var Covid-19. Du låg hemma sjuk med vår familj och jag låg hemma sjuk i mitt lilla korridorsrum. Det är lite kul hur Corona ändå började tidigt på detta året men det nådde inte oss förrän just då.

Jag känner mig tacksam över att det inte drabbade oss lika hårt som andra i vår omgivning som t.ex. en av mina närmsta vänner som hamnade på intensiven och behövde ligga i respirator för att klara sig ur det även fast hon var fullt frisk innan. Men bara för att du eller inte jag hamnade i en sån kris så betyder det inte att du inte fick hantera andra svåra saker i samband med ditt återhämtande. Du har inte fått vara sjukskriven så länge som du hade behövt vara utan du tvingades gå tillbaka till ditt jobb på sjukhuset efter bara sju dagar. Att vara undersköterska, eller annan vårdpersonal, är inte en lätt roll i nuläget. Jag vet att du nu, tre veckor senare, börjar bli dålig igen just på grund av att du riskerade din hälsa för att hjälpa andra sjuka.

Jag undrar hur många av dina kollegor, eller andra i samma sits som er, kommer till jobbet och känner att de inte orkar en till dag fullt av stress och oro. Hur många andra som egentligen hade behövt ta hand om sig själva sätter andra människor före sig själva. Jag undrar hur länge ni inom vården kommer orka fortsätta när en sån liten grej som att hålla avstånd kan avlasta er och underlätta ert jobb för er. Ändå finns det väldigt många som inte tar restriktionerna på allvar och inte tänker på någon annan än sig själva. Undrar de ens samma sak som jag; vem kommer att ta hand om er när det är för sent? Vem kommer att ta hand om dem ni tar hand om när ni inte längre orkar för att ni blivit utbrända och gjort allt vad ni kan? Orättvisorna och ojämlikheten personal inom vården går igenom gör mig ledsen. Det gör mig ledsen att ni inte har samma möjligheter som andra arbetare. Ni kan inte jobba hemifrån som alla ombeds göra om de har

möjlighet till det. Ni kan inte stanna hemma vid minsta lilla symtom som oss andra. Ni har inte råd att missa en dag på jobbet när det handlar om att rädda människoliv. Du jobbar inte ens på infektionsavdelningen men har ändå behövt gå in och hjälpa Corona-patienter. Medan jag skyddar mig och kan ta avstånd från sådana miljöer går du rakt in i det för att du inte har ett val som jag. Det är för mig orättvisa.

Vidare till positivare aspekter; jag ser fram emot söndag. Jag ser fram emot att träffa dig och Gulistan och ge er varsin julklapp trots att vi inte riktigt firar jul. Jag tänker bara att det är fint att kunna ge något litet till er och visa kärlek i dessa dystra tider. För vi behöver varandra mer än någonsin just nu. Jag blir glad även om jag bara lämnar era julklappar utanför dörren eller inom två meters avstånd. För vare sig vi vill eller inte så måste vi anpassa oss efter vad som är bäst för människor och för världen. Jag hoppas på att sätta leenden på era läppar även om det inte finns så mycket att le för i dagsläget.

Jag hoppas inte att du sliter ut för mycket på dig själv och kan vila ett extra par dagar för att orka kämpa mot pandemin. Jag hoppas att du har tid att göra fina saker för dig själv. Sova en extra timme. Ta ett avkopplande bad. Äta en måltid stressfritt. Hinna ge mamma en kram och en från mig också.

Jag saknar er. Jag saknar dig. Förhoppningsvis firar vi våra födelsedagar tillsammans nästa år och alla år efter det.

För alltid din lillasyster.

Jag ringer dig snart igen!

Anna Henningsson

Hej Alf!

Jag saknar dig, hur mår du? Jag vågar inte hälsa på, men jag vet att du är ensam. Jag hoppas att du känner att jag finns i närheten.

Jag gör inte så mycket, en del tid har jag lagt på att arbeta i hemtjänsten, jag hälsar på så många äldre personer, hjälper, tröstar, försöker lugna dem i oron för det som händer med vår värld. Ibland lägger jag mitt pressade schema i byxfickan och låtsas som att det inte finns, sätter mig ner och pratar. Jag vet att du vet vilken skillnad det gör. Men ändå bär jag på känslan av otillräcklighet, visst vet du vilken jag menar? Känslan av att hela tiden vilja göra mer, att det aldrig riktigt verkar nog, att det alltid, alltid, alltid finns människor som behöver hjälp. Jag är ju en sådan som gärna vill ta ansvar för hela världen, men är det rimligt? Kan man det? Jag inser var och varannan dag att det blir alldeles för tungt. Kanske särskilt nu, vardagen är inte som den tidigare var, jag hittar inte energi på så många platser. Jag befinner mig rent fysiskt inte på så många platser. Jag träffar inte så mycket folk som innan. Jag pratar och skrattar inte lika mycket, oroar mig och bär på ångest desto mer. För vad? Det vet jag knappt. Känslan av att inte ha kontroll över situationen jag befinner mig i, kanske. Men så tänker jag på allt fint som gjorts och görs på jobbet, på hur vi försöker göra varje persons liv lite bättre i allt det här. Hur vi frångår regler (och schema) för att springa ner till affären och köpa den där mjölken som saknas till kaffet. Hur vi spritar sönder våra händer för att inte vara en risk för en annan människa. Hur vi lägger tid på att rengöra visir och hur våra pannor börjar bli sårigа av den dagliga användningen av dessa. Ibland blir jag både trött och ledsen av all den tid vi får lägga på sådant som gör jobbet lite tyngre. Sedan kommer jag på varför jag gör det. I vanliga fall lägger jag tiden hos min familj, hos mina syskon och syskonbarn, mina föräldrar och vänner. Nu har jag istället lagt tiden hos någon annans familjemedlemmar, föräldrar, någon annans morföräldrar.

Det är som att hela arbetsplatsen, som många gånger kantats av missnöje och för mycket att göra, förändrats till acceptans över förhållandena och en stor hänsyn till alla de som inte klarar sig själv. En solidaritetskänsla som jag tidigare saknat på arbetsplatsen. Vi samarbetar som aldrig förr, vi har inte längre tiden att klaga på sådant som inte är relevant i sammanhanget. Det är inte läge att bry sig om sig själv när det för många andra handlar om liv eller död.

En vän som arbetar på sjukhuset berättade häromdagen om en chef som gått runt från rum till rum, även alla kontor, för att se om det fanns möjlighet att placera en säng där. Fanns det utgång för syrgas? Fanns alla kontakter som behövdes? Skulle en vårdsäng kunna stå här med en patient om det blir krisläge? Det är nära nu. Jag tar en promenad för att skingra tankarna, för att rensa ut all hemma-luft och jag ser flera grupper av människor som jag helst av allt vill springa fram till och säga åt dem att inte stå så nära, inte dela cigg, inte dricka ur samma flaska eller hålla varandra i handen. Jag går förbi. Var börjar egentligen mitt ansvar och var tar det slut?

Jag utmanas i tidigare tankesätt, du vet ju att jag aldrig varit bra på att sitta still och göra ingenting. Men nu gör jag det och jag intalar mig att det är för en bra sak. Istället för att vara aktiv och i närheten av människor ligger jag ofta i soffan med en katt i fotändan – det är klart att det är skönt under filten när det är flera nyanser av grått utomhus och mörkret faller! Men inombords är det inte lugnt, det är inte något jag är tillfreds med att göra. Flera gånger om dagen tänker jag tanken, hur mår vi av detta i längden? Och jag har redan fått svar på detta flera gånger. Både mamma och pappa ringer ibland. De är pensionärer och har väl alltid hanterat dagarna genom att aktivera sig med olika saker, ofta bland folk. För var gång vi pratar nämns situationen med allt tyngre röst. Det har gått från hopp om snar bättring till tankar om livets förgänglighet. Ingen tycker att det är roligt längre. Vad det är frågar jag inte. Situationen? Pandemin? Ensamheten? Svårigheten i att hitta distraktion från svåra känslor? Livet? Vi kanske sitter i samma båt allihop men vi har så olika förutsättningar för att hålla den flytande. Jag kom till och med på mig själv med att tänka häromdagen vilken tur det var att mormor hann somna in innan pandemin. Att hon slipper ligga i sin säng på boendet med besöksförbud och att vi andra runt omkring slapp ännu mer otillräcklighet, oro och rädsla. Att hon slapp risken att bli smittad. Jag skämdes när jag insåg vad jag tänkte. Jag vill inget hellre än att hon ska vara vid liv. Men vet du, Alf, jag tror att det är all den här ensamheten som inte är självvald som gör att jag tänker så mycket. Det finns så mycket utrymme men så få nya vägar. Det är som att inspirationen flugit ut genom det fönster som jag ibland öppnar för att kunna andas bättre.

Det blev lite tungt det här. Jag tänker på hur det hela startade med individualistiska handlingar när toalettpappret var slut i vissa butiker och hur detta gav upphov till flertalet skämt om just toalettrullar. Och hur vi nu, flera månader senare kanske inte är lika benägna att skämta, men kanske skulle vi behöva det? Stämningen är inte lika lätt längre. Men jag ser att det sitter lappar upptejpade i många av de trappuppgångar där jag sprungit i jobbet. ”Jag kan hjälpa dig att handla,

ring mig” eller ”behöver du något? Knacka på hos mig på våning tre”. Jag springer förbi dem samtidigt som jag hinner tänka hur fint det är att människor bryr sig om varandra. Vad tror du, Alf, kan pandemin öka solidariteten längre fram? Blir vi mer mänskliga?

Jag tänker mycket på allt vi kan göra när vi kan ses igen. Hur har du det? Jag är så glad att vi har telefoner, att vi har datorer, att vi har varandra trots att vi inte är nära varandra fysiskt. Tänk om vi inte hade kunnat nå varandra! Minns du att jag aldrig tyckte om att prata i telefon innan? Att jag ibland lät blir att svara? Nu svarar jag varje gång. Och vi gör knappt annat än att prata i telefon. Nu är telefonen, som tidigare varit förknippad med en stress i alltid kunna bli nådd, en väg ut ur ensamheten och in i en annan persons värld. Om så bara för några minuter. Jag ringer dig snart igen.

Tills vi ses igen,
Anna

Vi måste tänka på dem

Emma Roslund

Till min älskade dotter.
Du har så många tankar om varför läget är som det är nuförtiden. Du undrar varför livet är annorlunda, och varför jag säger nej till saker som du annars är van vid att få göra. Varför vi inte kan umgås med nära och kära längre? Varför du inte får följa med till affären? Varför vi inte kan gå på bio? ”Det är för att det är Coronatid” är ett vanligt svar hemma hos oss för tillfället, och jag är så trött på den meningen.

Corona, eller pandemin, har pågått i ungefär ett år och det är väldigt mycket som är upp och ner i hela världen just nu. Det är många människor som har blivit sjuka och många har dött. Hela världen jobbar på att försöka lösa detta och stoppa smittspridningen på olika sätt. Det finns länder som stänger ner och har utegångsförbud för de som bor där. Tänk, de får bara gå och handla och träffa dem de bor tillsamman med. De som bor ensamma får inte träffa någon alls.
I Sverige får vi inte gå till skolan eller jobbet om vi är lite förkylda eller hostar. Det är därför många kompisar är hemma och inte kan leka. Listan på restriktioner, krav och åtgärder kan göras lång. Det är svårt att förklara för dig nu när du inte är så gammal, men vi måste leva begränsat och avstå från många saker för att skydda de som har det svårare än oss. De som är gamla, sjuka, ensamma, de som inte har något jobb, ja listan kan göras lång även här.

Jag vet att du är rädd och orolig för vad som händer. Det är jag också. Det är otryggt och ovisst. Du är rädd för att vi ska bli smittade. Du är rädd för att vi ska dö. Du har så många frågor och det gör ont i mig när jag inte har några bra svar. Ibland har jag inga svar alls.

Jag vet att du saknar dina kusiner, din moster, faster, gammelmormor, och framförallt din mormor och morfar. Jag saknar dem också. Ibland så mycket att det gör fysiskt ont. Jag vet att du vill hem till dem, kela med hundarna och få sova i deras säng. Och få kramas. Den tiden kommer igen min älskade dotter.

Det jag kan göra för dig nu är att finnas där, trösta dig när du är ledsen och rädd. Jag försöker svara på dina frågor så gott jag kan. Det jag också kan göra för dig, är att ta mitt ansvar för att stoppa smittspridningen. Men jag gör det inte bara för dig, mitt kära barn, utan för alla

människor. Framförallt för de som är mest utsatta. Alla har det inte som vi. Det finns dem som är helt ensamma. Det finns dem som inte har någon social kontakt med någon annan än personalen i affären de handlar i, och nu kanske de inte kan gå dit. Vi måste tänka på dem, så de kan gå och handla igen. Det finns dem som redan är sjuka och som kan bli jättesjuka om de smittas av Corona, så de kan inte ens gå ut. Det finns dem som kan dö. Vi måste tänka på dem. Jag vet att det är svårt att förstå, men det är för deras skull vi måste tänka efter. Vi måste finnas där för dem även om vi inte känner varandra, och även om vi inte ens bor i samma land. Just nu måste alla människor hjälpas åt, samarbeta som ni får göra i skolan, och ta vårt ansvar för att Corona ska försvinna.

Jag hittar min styrka genom att tänka att vi har varandra. Jag har mina studier. Jag har tillgång till teknik som gör det möjligt för mig att studera på distans, men ännu viktigare, som gör det möjligt för oss att ”träffa” våra nära och kära via facetime. Vi har en stabil ekonomi, tillgång till bra sjukvård, vi är friska och har alltid mat på bordet. Du får gå till skolan och vi vuxna har jobb/studier. Vi har tur, för det är många människor som har blivit av med sina jobb nu i pandemin och det finns barn som inte kan/får gå i skolan. Vi får inte glömma att vi har tagit oss igenom kriser tillsammans förr. Bara vi gör det som måste göras för allas skull, hjälps åt och låter det ta tid.

Det som dock är fantastiskt att se nu när världen är i en enda stor kris, är hur de flesta försöker hjälpas åt och komma ur krisen tillsammans. Vi har plötsligt samma mål oavsett våra olika förutsättningar, religion, ålder, ekonomi osv, och vi blir alla enade på ett sätt. Tillsammans är vi starka.

När du får detta brev är du kanske är vuxen och jag vet inte vilka spår pandemin har satt i oss? Jag hoppas i alla fall att vi kan titta tillbaka på denna märkliga tid och säga att vi är stolta över vår insats, att vi gjorde vad vi kunde för att bidra till att stoppa smittspridningen, att vi gjorde vad vi kunde för att skydda de som är mest utsatta. Att vi la vår egoism åt sidan och tog vårt ansvar även om det var svårt. Jag hoppas att du fick lära dig om alla människors lika värde och att vi alla måste vara rädda om varandra. Genom samarbete kan vi komma långt.

Jag hoppas också, mitt älskade barn, att du kan titta tillbaka och känna att jag gjorde det jag kunde för dig, att jag fanns där för dig när du var ledsen och att jag gjorde det jag kunde för att

du skulle känna dig trygg i en så märklig och annorlunda tid. Jag hoppas att jag lyckades vara en bra förebild.

Ett land där man kan känna sig säkert

Hamsa Muthena

Kära familj!
Jag skriver detta brev från Sverige, från mitt varma hem, från ett hem där jag känner mig skyddad av en fungerande offentlig välfärd. Där jag har mat och ekonomiskstöd. I ett land där de flestas mardröm är nedstängning. Att inte kunna vara ute att inte kunna vara bland vänner bland släkten. Jag vet att ni är tacksamma att jag får slippa se det ni ser, men tankarna släpper aldrig, oron släpper aldrig. Jag tänker på er, på hur ni har det nu under pandemin, jag kom till att tänka på vad som den irakiska staten gör för er?! Jag kom till att tänka på vad er värsta mardröm är? Jag läste en artikel som är given till oss från kursen jag studerar, titel på artikel sa ”'The way we get through this is together': the rise of mutual aid under coronavirus”, där igen fick det mig att undra har ni det på samma sätt? Hjälper ni varandra tar ni hand om varandra? Har detta fört oss närmare eller har det visat hur grymma vi kan vara emot varandra vid en sådan tid, hur självviska.

Våra traditioner begränsar verkligheten till de som är yngre, när jag frågar ”hur har ni det hur mår ni” får jag alltid ”allhamduallah” (tack gud) allt är bra här. När jag vet att allt inte är ”allhamduallah allt är bra här” egentligen, när jag vet att det är mycket mer som händer, när jag vet att staten inte längre bryr sig om befolkningens hälsa utan mer på att återuppta ekonomin som har förlorats. Jag skriver för att förklara att jag vet, jag ser, jag lyssnar och jag läser.

När diskussioner om Covid dyker upp så dyker dessa tankar upp, tankar om hur världen kan vara så orättvis, tankar om hur jag har er där och inte kan göra något, för vad kan jag egentligen göra härifrån, mer än att veta om vad som pågår och försöka trösta er via Whatsapp, via samtal. Jag är medveten lika mycket som er angående omständigheterna i Iraks hälsovård att det har försämrats att staten inte lägger tillräckligt med bidrag till att förbättra det. Vart går alla dessa pengar egentligen, jo in i politikernas fickor, vi har vetat i ett tag nu att staten är korrupt, att det mesta av ekonomin inte går till befolkningen. Speciellt nu under sådan tid när allt blivit värre. Nu lägger Irak på ett ungefär 2,5 procent av statens budget på sjukvård, och mindre pengar per capita 161US dollar per medborgare. Detta har lett till en ökning av självmord bland män i Irak, jag kallar det hedersmord inte självmord. Ni

håller säkert inte med, ni undrar säkert hur jag fick till det. Den största orsaken till dessa hedersmord är att männen inte kan försörja sin familj, i hemlandet är det skam till familjen! Många har förlorat sina jobb, ingen inkomst inget sätt att kunna försörja sin familj på. Staten hjälper inte alla som är i ekonomiska behov. Just detta har lett till dessa självmord eller just hedersmord, för vad är en man om inte han kan försörja sin familj?

Ca 9100 döda i Irak på grund av Covid-19, ca 360,000 fall som är smittade. Men ändå så händer det som inte får hända här i Sverige, farmor blev smittade och kunde inte ta kampen. Vem skulle veta att 360,000 fall i Irak och ingen i familjen där drabbas, men med 320,000 fall och 7514 döda så förlorade vi farmor. I Sverige i ett land där man ska känna sig säker i ett land där man får stöd från staten i ett land där vår värsta mardröm är nedstängning förlorade jag min farmor... Men jag skriver inte för att klaga utan jag vet att det är mycket värre för er. Jag skriver detta för att det har gett mig funderingar över hur vi här i Sverige tar Covid-19 förgivet. Vi bryr oss inte om restriktionerna vi tar inte hänsyn till att det finns människor som kan gå bort i detta. Jag menar farmor hamnade som offer till detta beteende. Det skrämmer mig att i ett sådant land tar inte människor hänsyn för varandra, för hur ser det ut egentligen hemma hos er?
LOVE
Hamsa

Ett hem ska stå för trygghet och värme

Jessica Nylander-Leslie

Hej fina Olivia

Jag sitter just nu vid mitt skrivbord med en liten kopp alkoholfri glögg; för ja, julen är här och om bara två veckor är det julafton. Förra julen befanns sig hela släkten i Kristianstad hos kusinerna för att fira julafton. Detta år ser det annorlunda ut och alla firar jul på varsitt håll. Det är en speciell jul där orden "HÅLL AVSTÅND" har satt sig i benmärgen efter alla nyheter, artiklar och högtalarsystem i affärerna som sagt åt oss. Så, ja, det är precis det vår släkt ska göra… hålla avstånd.

Det är svårt att minnas hur mitt beteende var förra december jämfört med hur det ser ut idag. Jag tvättar händerna minst 15-20 gånger om dagen, har tagit slut på fler handkrämer än vad jag kan räkna på mina fingrar, skräms av tanken att gå till affären en lördag förmiddag, och använder min armbåge till att öppna allt från dörrar till att trycka på lampknappar. Ja listan kan göras lång, men jag tror du förstår jag vad försöker komma fram till.

Mycket har förändrats, vi har förändrats och hela samhället har förändrats. I mars länsades hela affärer på toalettpapper, pasta, konserver, bönor, kikärtor och allt som kan hålla sig under en längre tid. Nästan så att man kan tro att MSB broschyren *om krisen eller kriget kommer* var en syn in i framtiden för nu, två år senare, är krisen ett faktum.

SLUTA BUNKRA, vädjade regeringen. Det står still huvudet, vadå sluta bunkra? Är inte det broschyren vi fick för två år sen var till för? Jag letar upp broschyren och får upp sidan "angrepp mot Sverige" men broschyren beskriver Sveriges försvarsmakt och hur vi ska skydda oss ifall ett terrorattentat, krig eller konflikt sker. Det står ännu en gång still i huvudet och jag tänker "men vi är ju angripna". Ja vi är angripna. Inte av soldater, bomber, eller skott, utan av ett virus. Ett virus, som ingen av oss kan se.

Vi människor har visat att vi finns där för varandra under tuffa tider och coronakrisen är inget undantag. Det har skapats Facebook grupper där frivilliga finns för att hjälpa till att handla mat åt de som befinner sig i riskgrupper. Familj, släkt och vänner har ställt upp för varandra, likaså

grannar. Jag har följt med när mamma handlat åt mormor och morfar under hela våren för att dem, speciellt morfar med sitt svaga hjärta, ska slippa gå i affären.
Trots att vi finns där för varandra styr kapitalismen vårt samhälle. Alla behöver pengar för att överleva. Hur vi överlever är däremot mycket olika beroende på vad man arbetar med, inkomsten man får, området man bor i och situationen man befinner sig i. Ojämlikheten har alltid funnits i vårt samhälle men under kriser tenderar den att visa sig som mest. Alla har inte fördelen att sitta hemma med sitt arbete framför datorn och "karantäna" sig. Många personer har inte haft möjlighet att stanna hemma och arbeta då deras arbete måste utföras på plats. Som student har digitalisering av undervisningen skapat en trygghet från smitta då jag kunnat studera hemifrån. Däremot hade mamma det tuffare då hennes bransch, restaurangbranschen går på knäna. I samma veva som pandemin började var mamma på väg att byta arbetsplats, vilket kom lägligt då alla hennes kollegor en vecka senare blev varslade. Mamma hade turen att hon lyckades byta jobb, men månaderna mars-maj var tuffa. Hon var rädd för att förlora jobbet, så som hennes före detta kollegor gjort. Jag minns att vi satt och pratade om detta, hur hon skulle få ihop ekonomin om hon förlorade jobbet, hennes tankar snurrade och mina likaså. Mamma gjorde som många andra personer – hon gick med i a-kassan.

Trots den ekonomiska orättvisa som tydligt satt sina spår i samhället så har krisen stött på många andra problem. Jag tänker tillbaka på den åttonde mars, den internationella kvinnodagen. På den dagen befann jag mig med några kursare på Stortorget i Lund för att gå i demonstrationståget och lyssna på olika tal. Det var en bra, inspirerande och trevlig dag. En vecka senare övergick vi till digital undervisning och flera började arbeta hemifrån. Att hålla sig hemma ska minska risken för smittspridning och att själva bli sjuka. Våra hem ska skydda oss från det spridande viruset. För många kvinnor och barn har hemmet under isoleringen blivit en farlig plats. Mäns våld mot kvinnor har ökat under coronakrisen och detta beror på att fler håller sig hemma. Ett hem ska stå för trygghet och värme, inte oro och rädsla.

Det är tungt att läsa alla artiklar om våldet som sker mot kvinnor i nära relationer Vi lever i en situation där det rekommenderas att stanna hemma för att inte sprida smitta, vilket gör att kvinnor som inte lever tryggt tvingas stanna hemma med en förövare.

Jag tänker på vad som hänt med världen, hur allt har förändrats och tanken av att allt inte kommer gå tillbaka till vad den en gång var. Jag tänker på mig själv, hur jag själv förändrats, både positivt men också negativt. Övertänkandet, tvångstankarna, de omotiverade dagarna, ångesten,

förtvivlan och allt som en pandemi kan orsaka. Jag vill inte dö i Corona och jag vill framförallt inte att någon i min närhet ska dö, så hellre tvätta händerna en extra gång för att vara säker. Sedan blir den extra gången ännu en extra gång och så fortsätter det så tills jag står där med tvål upp till armbågarna. Alla mina tankar överlappar med varandra. Om jag inte tvättar händerna så kanske det något händer (övertänkandet), så jag tvättar händerna tills mina händer blir torra (tvångstankarna). För att bli av med ett beteende och i detta fall tvångstankar måste man bryta mönstret. När jag tänker på det, är jag verkligen villig att bryta ett mönster som på flera sätt skyddat mig från smitta? Det är en läskig tanke men jag har lyckats bryta mönster förr, så jag vet att jag kommer kunna göra det igen.

Tänker på alla samtal vi haft, alla våra klagomål på alla som inte följer rekommendationerna, personer som fortsätter festa, fullsatta mataffärer och allt som går emot den normen pandemin bör ha.

Nog om mig! Berätta hur allt är med dig! Hur går det med studierna? Mår du bra i din nya studentstad? När Corona är över får vi se till att åka på alla resor vi pratat om!¨
Kram! Jessica

Påminnelse från stormens öga

Josefina Glifberg

Vi är mitt uppe i pandemin.

Som tur är fortfarande omärkt. Fysiskt i alla fall. Vi som alla andra kämpar ekonomiskt och försöker skönja ljuset.

Som du kanske minns är detta andra terminen på distans.
Strax efter första terminens början kom Covid-19 till Europa och inte långt efter till Sverige. Men allt det här vet du redan. Om du inte hunnit glömma det, livet rullar på som sagt och när du läser mitt brev så är du redan framme i tiden efter allt.

När vi gick över till digital undervisning var jag lättad, det var skönt att få vara hemma, hade koll på pluggandet. Efter ett och ett halvt års studier på distans var detta inget nytt. Den introvertes dröm. Vi behövde inte belasta barnomsorgen de gånger O var lite snorig eller bara hellre ville vara hemma och mysa. Det kändes mer som lov än en pandemi. Att det talades om pandemi kändes fortfarande som på film, inget syntes ännu i ”vår värld”.

Sen kom sommaren tillbaka på jobb. Vi fick extra skyddsutrustning, men inte första gången vi säkrade upp på grund av någon envis smitta. Vi hade haft otaliga maginfluensor och några vändor med MRSA. Nattjobbet gjorde att det fortfarande inte var lika märkbart. Nya rutiner kommer hela tiden. Covid kändes lite närmare nu men ändå så långt bort.

Hösten kom. VAB varannan vecka, småsnorigt som vilken höst som helst men nu med nya riktlinjer, pandemin blev mer påtaglig. Vi turades om med vabb eller sjuka tillsammans med O. Värst var när H och O var sjuka samtidigt och jag var tvungen att få något som helst skolarbete gjort.

Värre än kompletteringarna var inkomsten H förlorade när han var hemma. Men vi var en av de lyckliga få med ett sparkonto att nalla av.

Snart jul och riktlinjerna har skärpts, inget julfirande utanför familjen, håll er hemma! Jag blev mest lättad. Du vet ju hur jularna brukar se ut hos Cirkus Skog.
Men saknar mamma, inget melodikryss med mysfrukost, inget söndagsrep. Jag hoppas att ni hittat tillbaka till det efter allt det här.

Pappa minns jag inte när jag träffade senast men han är inte längre bort än han varit innan. Nu kan jag i alla fall prata med honom på telefon. Så var det inte förr under hans självisolering.
Som vi isolerade de gamla under sommaren. Skyddade dem genom att fängsla dem, varför? Så att de kan leva sin sista tid utan sina kära?

Givetvis är det för att skydda dem, och personalen. Innan pandemin drogs budgetarna ständigt ner, vem brydde sig om de äldre då? Vem brydde sig om personalen? Minns när vi gått på knäna ett helt år och fick tårta på årets sista APT för att vi gått plus i budget, där satt vi trötta och knäckta och kände oss mer hånade än tackade. I år blev det applåder, ja inte från ledningen utan från civila. Ledningen bjöd på indragen semester och inbeordrade oss att arbeta…

Men vi fick skyddsutrustning, för att värna om allas hälsa. Skyddsutrustning som det snålades på. ”Vi bryr oss om våra äldre! (så länge det är billigt)”

Sommaren tillbaka på jobb fick mig att vilja kämpa hårdare för att komma därifrån, för att förändra inte bara mitt liv utan livet för andra. Som du vet har det alltid gjort mig fruktansvärt arg när folk behandlas illa. Arbetaren som sliter medan andra tjänar pengar på att de sakta jobbar sig ner i graven. Eller vårdtagarna som arbetat ett helt liv belönas med en ålderdom av besparing.
Det ska snålas med den färdigskivade osten, ångestdämpande istället för en personal att sitta och hålla i handen, ”jaja det hade varit mer effektivt med en varm famn att få gråta ut hos, men inser du inte hur dyrt det är med personal?!”.

Fortsätt kämpa för de som inte kan själv. Jag hoppas att du är socionom när du läser det här och att du inte stannar där. Fortsätt på den väg vi trodde på, den är viktigare än någonsin.
Vi hade otrolig tur att allt föll på plats innan ”the shit hit the fan”.

Slösa inte bort den turen! Du har redskapen och möjligheten till att använda detta till något stort. Du behöver inte vara storyns hjälte. Att vara en vardagshjälte räcker långt! Gör det du tror på, inspirera andra, förändra världen en liten bit i taget. Förändring tar tid. Våga förändra så vågar

fler, och fler efter dem och tillslut är vi där. Tillslut har vi förändrat allt. Men det krävs att vi vågar vara den första att förändra, vänta inte på att bli ledd, ta första steget istället.
Att vara isolerad i hemmet är inget nytt för mig. Men det behöver jag inte berätta för dig, det är ju vår bakgrund. Alla de år då varje dag var en dag i apokalypsen. NU kan jag i alla fall se att det finns ett ljus, en värld efter pandemin.

Det kändes som att komma hem. Det jag inte väntat mig var att det inte bara var som en semester i hemlandet utan som en nykter alkoholist på en fyllekryssning. Att vara isolerad i hemmet blev till att vara ensam med mina egna tankar. Det har varit en lite för spännande balansgång mellan de sakta tystnande positiva tankarna och de tillslut skrikande negativa tankarna. Den vanliga självkritiska rösten frodades i stressen för allt jag inte hann med. Hade jag inte haft H och O så hade de kritiska rösterna segrat snabbt. Jag är så glad över att jag har de två, något som håller mig ovan ytan. De är gummiflotten som håller mig säker från det skeppsvrak ångesten är.

Jag är lyckligt lottad över att vara en av dem som på något vis kan se ljuset i tunneln, en av dem som kan se det här som kvalitetstid med familjen. Hur tuff den här pandemin än har varit känslomässigt och arbetsmässigt har jag haft det oförskämt lätt. Det har varit tufft, det ÄR tufft men det får mig att vilja kämpa. För jag kan kämpa och då måste jag kämpa för de som inte längre orkar eller som aldrig hade en chans att ta sig ur det här.

Alla de som inte har någon fackla att hålla mörkret borta med. De människor som riskerar att förgöras av sina egna tankar, för att skydda sin fysiska hälsa. Vad är egentligen en kropp värd när man inte har en själ som vill leva i den?

Alla de barn som sakta dör inombords nu när pandemin eldar på deras föräldrars missbruk, de barn vars redan arga föräldrar bara blir argare och våldsammare för var dag de inte får in pengar till familjen, missbruket eller vad det nu är som gör de så okontrollerat arga.
Vi har äldre som dör på hemmen, barn som far illa, vuxna som far illa. För vad? För att de som fortfarande har sitt arbete kvar och sin goda hälsa tvunget måste ut på krogen? För att de måste helgshoppa på Väla?

Kom ihåg det här skitåret, hur det drev dig framåt, kom ihåg den där känslan att ha något som får dig ur mörkret. Den där sista lilla tanken som får de negativa att tystna. Kom ihåg hur

frustrationen över de som hade råd att inte ta pandemin seriöst, frustrationen över vården som gick på knä, hur maktlösheten över alla som for illa fick dig att vilja förändra allt. Kom ihåg hur glöden kändes.
//JG

Livet känns så skört

Mikaela Edmark

Älskade farmor!
När jag skriver detta är det lite mer än ett halvår sedan du lämnade oss och det går inte en dag utan att jag tänker på att jag inte kunde ta ett sista adjö av dig, verken innan eller efter du tagit dina sista andetag. När pappa för två år sedan berättade att du led av demens kunde jag aldrig föreställa mig vad sjukdomen skulle komma att innebära, för dig och för oss. Vi, din familj tvingades se på när vår vackra och levnadsglada Gun sakta togs ifrån oss. När pappa talade om att du fått plats på ett äldreboende kände jag å ena sidan att det var det säkraste för dig. Å andra sidan var det hjärtskärande att höra att du skrikit och gråtit, inte kunnat förstå varför du var tvungen att lämna din lägenhet, ditt hem, din trygghet. Pappa hade till slut lyckats lugna dig med löftet att vi, din familj skulle komma ofta. Flera gånger i veckan skulle vi vara hos dig, hålla din hand och ge dig all den trygghet du behövde. Inte visste vi då att det skulle vara ett löfte vi skulle tvingas att bryta.

Som om det de sista åren av ditt liv inte var tillräckligt ovärdiga färgades månaderna innan du lämnade av en pandemi. Vi fick inte lov att hälsa på dig, vi skulle skydda dig och de andra på boendet från att bli smittade. Det ironiska är dock att det var de som gjorde att du slutligen valde att lämna. Ditt livsmotto har alltid varit ”det ska vara gott att leva”, och det var det inte längre. Utan din familj vid din sida ville du inte mer och för dig blev konsekvenserna av pandemin att du tvingades ta dina sista andetag, ensam. Den 23e april, när första vågen av pandemin var som värst begravdes du i Duvbo kyrka i Stockholm. Jag var inte med på begravningen. Det var inte ett enkelt beslut och jag hoppas att du på något sätt förstår varför jag inte fanns där för dig.
Det känns så orättvist att vi inte fick vara där för dig när du behövde oss som mest men än mer orättvist är att detta inte varit tillräckligt för att skydda er äldre. Även om vi tidigt visste att ni var de som riskerade mest har så många blivit sjuka, så många liv har inte gått att rädda och jag tänker på vad vi skulle kunnat göra istället. Vårdpersonalen har anklagats för att bära med sig smittan in på hemmen men vad har vi gett dem för möjligheter att minimera den risken? Om ni äldre varit en större prioritet tidigare, om all personal testats innan de började arbeta och om det funnits tillräckligt med läkarkompetens på boendena hade kanske allt fler levt idag. Istället har många precis som du tvingats avsluta livet i ensamhet.

Farmor, livet känns så tungt just nu. Det som jag tidigare tog förgivet så som hälsa, ekonomi och de där lilla extra som gör livet gott att leva är inte självklart lägre. Konstant gnager en oro i mig att mina nära eller jag själv ska bli sjuk, för hur vi ska klara oss igenom detta och vilka konsekvenserna av denna pandemi kommer att bli. Än så länge mår vi bra. Eftersom jag började utbilda mig i januari har jag kunnat studera hemma och på det sättet har jag minskat risken för att bli smittad samtidigt måste jag varannan helg ta mig kommunalt till jobbet i butiken där jag träffar flera hundratals människor. Jag önskar att jag hade ekonomi att stanna hemma men så är inte fallet. Snart väntar en sommar utan studiestöd och då är vi beroende av att jag sparat tillräckligt med pengar för att kunna betala det mest väsentliga. Än så länge har min fasta anställning räddat mig. De med vikariat fick sluta redan i mars trots att de arbetat inom företag i många år och de är inte ensamma. I takt med att pandemin växer förlorar allt fler sina arbeten. Jag vet inte vad som känns jobbigast att bära. Rädslan för att inte klara mig ekonomiskt eller oron över att bli smittad? Det känns så orättvist att inte alla har samma möjlighet att skydda sig från att bli sjuka. Att inte alla kan arbeta hemifrån, köra bil istället för att färdas kommunalt eller har tillräckliga ekonomiska resurser för att klara sig utan inkomst etcetera. I vanliga fall hade jag känt en trygghet i att vi som svenska medborgare är priviligierade med försäkringar vid inkomstförlust och subventionerad sjukvård men i takt med att vi blir allt färre som arbetar och allt fler som är i behov av välfärd tänker jag ofta på om våra system kommer att klara det ökade trycket och vad som kommer att hända om det inte gör det.

Farmor, jag är så rädd. Aldrig hade jag för ett år sedan kunnat föreställa mig att jag nu skulle skriva brev till Andreas med mina bankkoder och annan viktig information om jag blir inlagd på sjukhus eller än värre inte klarar mig genom detta. Livet känns så skört och jag inser nu hur lyckligt lottad jag varit som innan inte behövt tänka i dessa banor. Samtidigt har detta även fått mig att reflektera över mitt egoistiska förhållningssätt. Förr kunde jag läsa nyheter, blunda och gå vidare. Det går inte längre när olyckan är så nära. För mig har pandemin synliggjort världens orättvisor och varje dag ser jag exempel på hur vissa i vårt land är så mycket mer priviligierade än andra och att vi i Sverige på många sätt har det så mycket bättre än människor i andra länder. Det skrämmer mig när jag tänker på hur människor inklusive jag själv agerat i en situation som denna. Allt eftersom nyheterna om pandemin spreds sig i våras ökade diskussionerna här hemma om hur vi skulle skydda oss, hur vi skulle få pengar, mat och medicin. Myndigheterna försökte inge lugn och de visade sig vara sant att vi inte behövde drabbas av panik. Vi skulle komma att ha både mat på bordet och tillgång till medicin. Nu efterhand skäms jag för att vi precis som många andra började bunkra. Att vi tänkte mer på att se om vårt eget än hur detta skulle drabba de som inte

hade samma möjlighet som oss att köpa upp sig på ett lager av livs- och läkemedel. När jag tar del av erfarenheter från människor som drabbats värre än oss inser jag att det vi ”offrat” i denna pandemi är så lite och vår klagan över att tvingas vara hemma, inte kunna shoppa, äta ute eller resa är så banal. Förnärvarande är vårt största ”problem” hur vi ska kunna handla våra julklappar. När jag ser hur vissa människor trängs i köpcentrum medan andra gör avkall för att skydda och rädda liv får jag avsmak för allt som har med julen att göra. Men vet du farmor häromdagen frågade jag Filippa vad hon önskade sig i julklapp och hon svarade ”Att Corona inte skulle finnas!”. Jag är så stolt över att min åttaåriga dotter insett det som vi alla behöver inse. Det viktigaste är inte längre vad som finns under julgranen.

Pandemin har fått mig att förstå att ingen människa eller något land är helt skyddade. Vi kan alla hamna i situationer där vi blir beroende av att andra sträcker ut sina händer och erbjuder hjälp. O visst är det hemskt att något sådant här ska hända för att jag ska öppna ögonen, ifrågasätta vad innebörden av vad ett ”gott liv” egentligen bör handla om och inse att hur jag levt tidigare inte kan fortsätta men jag tror att du farmor hade varit stolt över att jag genom detta har fått ett annat perspektiv på livet. Precis som din tid format dig att kämpa för det goda har denna prövning fått mig att inse att även jag måste göra det. Det gläder mig att mitt i all denna hemskhet har något börjat att växa, hos mig, hos mina barn och hos många andra. En tanke om att det goda inte består av mängder av julklappar utan att vi att visar solidaritet för våra medmänniskor. Allt oftare ser jag nu hur människor samarbetar för att hjälpa varandra och det är så otroligt vackert. De ger mig hopp om att vi kommer klara detta tillsammans och får mig att vilja göra det lilla jag kan för att bidra till en bättre värld och kanske om jag en dag behöver hjälp så kommer någon att finnas där för mig. Min älskade farmor varje år har du gett mig en slant i julklapp till något ”gott”. I år ger jag den till någon som behöver den mer än mig själv!

Sedan dess har dagen varit annorlunda

Christina Falvin

Hej, hoppas att du mår bra!
Vi mår bra och är friska. Det har inte hänt så mycket de senaste månaderna. Tiden står stilla och rinner iväg på en och samma gång. Småsaker blir till höjdpunkter. Helgens höjdpunkt blev nya eltandborstar eftersom de gamla tvärdog. Hela släkten har nu fått ta del av händelsen - allas vardag är lika händelselös och det finns inte längre så mycket att prata om. Denna händelselösa vardag är jag tacksam för, om alternativet är sjukdom.

Ibland kan det kännas som att denna pandemi har pågått i många år, eller som att den alltid varit en del av livet. Det finns en viss ironi i att så mycket har hänt under det senaste året, samtidigt som den mest påtagliga förändringen legat i att vänja sig vid avsaknad av händelser och att inte göra någonting alls. Det känns bisarrt att se tillbaka på tiden innan pandemin, då människor kramades, tog i hand och delade glas med främlingar. Man kunde småskratta lite åt personer som hade bacillskräck och tycka att de överdrev.

I december 2019 hörde jag talas om coronaviruset för första gången. En vän hade kommit hem från studierna i Shanghai över julen och berättade om hur viruset hade börjat spridas i Kina. Hon åkte inte tillbaka till Shanghai igen efter julledigheten. I Februari 2020 hade jag en diskussion med min mamma om huruvida vår planerade resa till Italien borde ställas in. Hon tyckte att jag oroade mig i onödan. Att det säkert inte var någon fara bara vi tvättade händerna ordentligt. Jag och min sambo bestämde oss för att stanna hemma, och någon vecka innan planerad avfärd fattade resten av familjen samma beslut. Tre dagar senare stängde Italien landsgränserna för att hindra spridningen. I Mars 2020 stannade jag hemma från ett obligatoriskt moment på skolan för att jag var rädd att ta tåget till Lund och sitta i en sal med 30 andra studenter. Efter diskussion i min grupp visade det sig att hela gruppen och många andra i klassen tog samma beslut. Snart därefter var all undervisning digital. Sedan dess har vardagen varit annorlunda. Det som brukade rama in tillvaron och avgränsa dagar, veckor, månader, finns inte längre. Inställt. Framskjutet. Online. Dagarna flyter ihop. I början kändes det bekvämt och lite lyxigt att kunna gå runt hemma i pyjamas hela dagen. Då kom det som en välkommen ledighet. På bara några veckor försvann flera av vardagens måsten. Många timmar varje vecka sparades in då jag inte längre behövde pendla till och från Lund. Schemalagda arbetspass drogs in då försäljningen på caféet där jag är

anställd rasade. Jag började medvetet distansera mig från min arbetsplats då jag insåg att den när som helst kunde komma att försvinna helt. Spara pengar, dubbelkolla att jag hade skyddsnät, se mig om efter andra möjligheter - förgäves då alla satt i samma båt. Personal blev uppsagd tills det bara var jag kvar. Osäkerheten började skava och ledigheten kändes inte längre lika lyxig. Rastlöshet tog över.

All denna självömkan faller i skuggan av insikten att jag är otroligt priviligierad. Jag har ännu inte förlorat någon närstående. Jag har ännu inte förlorat mitt jobb på caféet, och även om så skulle ske har jag CSN. Jag har dessutom en sambo som ger mig såväl monetärt skyddsnät som skydd mot den ensamhet som så många utsätts för i dessa tider. Jag tänker på alla de som saknar dessa skydd, och får dåligt samvete över min självömkan. Jag tänker på hur många dödsfall som hade kunnat förebyggas, och blir arg på den nonchalans som jag fortfarande tycker mig se i stora delar av samhället. Jag är arg för att så många fortsätter som vanligt, och över att den minoritet som är beredd att offra delar av sin vardag för det allmännas bästa blir tvungna att kompensera för majoritetens vårdslöshet. Och så kommer det dåliga samvetet tillbaka för att jag ibland har varit en del av denna majoritet. För att jag ibland unnar mig en extra tur till ICA som kanske inte är helt nödvändig.

Jag tror att denna pandemi, och den omställning av vardagslivet som den har inneburit, överlag har bidragit till en ökad självkännedom och kanske en ökad människokännedom i allmänhet för de flesta. Åtminstone har den det för mig. Pandemin och dess konsekvenser har väckt känslor och samtidigt skapat utrymme till reflektion. Detta tror jag är enormt nyttigt, om än obekvämt. Jag reflekterar även kring andras beteenden i denna kris och kring de resonemang som människor för på sociala medier eller i privata samtal. Det har fascinerat mig hur mycket reaktionerna skiljer sig även inom min begränsade och relativt homogena umgängeskrets. Vissa har tagit situationen och den personliga ansvarsbördan på stort allvar. Andra har tagit illa upp när jag inte velat kramas. Ytterligare andra har organiserat sig och skapat stödgrupper och system för att hjälpa utsatta grupper exempelvis med mathandel, att hämta ut Covid-19-test, eller ett enkelt samtal för att hjälpa någon att stå ut med ensamheten.

En faktor som har diskuterats mycket är ojämlikheten som synliggjorts av pandemin, där delar av befolkningen har möjlighet att skydda sin egen och andras hälsa exempelvis genom att arbeta hemifrån och undvika fysiska möten med människor, medan andra inte har den möjligheten. Arbete som kräver fysisk närvaro, trångboddhet, hemlöshet, eller utsatthet för olika former av

våld i hemmet gör att pandemin direkt eller indirekt drabbar vissa mer än andra. Insikten om hur bra jag faktiskt har det har gett en enorm tacksamhet för min goda livssituation.
Något som det inte verkar talas om lika mycket är människors mentala resurser. Jag tror inte att alla har samma möjlighet att leva isolerat, helt enkelt för att alla behöver olika nivåer av social stimulans. Innerst inne är jag introvert, och de flesta som känner mig vet att jag allra helst håller mig hemma med min katt och min sambo och endast umgås med några få vänner även i vanliga fall. Framför allt är det nog själva restriktionerna som gör mig rastlös just nu - livsstilen är jag relativt bekväm med. Det finns helt klart positiva sidor av detta sätt att leva för mig - jag har lättare att fokusera, panikångesten som jag har haft med mig hela livet lyser med sin frånvaro, jag målar mer än någonsin och jag tar bättre hand om mig själv. Samtidigt ser jag vänner och bekanta klättra på väggarna då fester blir inställda och umgänge endast sker online. Ensamheten tär på dem. Jag försöker tänka på det när jag känner frustration över alla de som bryter mot rekommendationerna om att hålla sig hemma - alla har olika behov av social stimulans. Det för med sig en ödmjukhet. Jag vill tro att alla gör sitt bästa enligt de resurser de har.

Vår framgång i kampen mot detta virus beror på befolkningens beteende, och förmågan att förändra gamla vanor och rutiner. Jag upplever det som att jag själv och hela befolkningen slits mellan olika normer och budskap. Medvetenheten om det personliga ansvaret att hindra smittspridningen står i strid med normer sedan innan pandemin om hur man bör umgås, festandet som ingick i det ideala studentlivet, och vilka aktiviteter man skulle fylla sin vardag med. Jag tror att det handlar om en ganska extrem omställning som för många har varit svår att acceptera och realisera. En omställning från den aktivitetsfyllda vardag som tidigare idealiserats till pandemisamhällets ideal om avsaknad av aktiviteter. Att inte göra någonting alls kan vara krävande.

Jag vill mer än gärna få ta del av dina tankar kring allt detta.
Ta hand om dig.

Nu minns jag dig

Alexander Weitman

Hej Maria,

Hur mår du? Jag hoppas att resan till Rumänien gick bra. Att du får fira jul med dina barn. Räckte insulinet förresten? Jag hoppas det.

Mitt korta möte med dig satte spår. Det är därför jag skriver till dig. Du förstår, för ett halvår sedan bestämde jag mig för att inte "vara så jäkla svensk". Jag ville kunna kallprata med människor på gatan utan att det kändes konstigt. Ville kunna småprata med någon på tågperrongen utan att instinktivt känna att jag behövde sätta på mig hörlurarna och låtsas som att jag var den enda där. När jag träffade dig på gatan den där decemberkvällen i Malmö så var jag någorlunda van vid att prata med folk jag inte kände, och fastän en ganska stor språkbarriär oss emellan så gjorde vi oss båda förstådda. Du kom från Rumänien och tiggde i Sverige. Du hade sökt jobb. Många jobb. Men fick inga. Du berättade att det hade varit tufft den senaste tiden, att färre och färre ger pengar. Du hade inte kunnat köpa nytt insulin på tre dagar och mådde dåligt. Vi pratade olika språk men jag förstod ju allt du sa, det förvånade mig lite. Det som verkade förvånade dig mest var att jag bara pratade med dig. Att jag tog en stund av min tid för att göra något så litet som att prata. Efter att vi köpt nytt insulin på apoteket och när vi hade skilts åt började jag fundera på det du sagt - att färre gett pengar den senaste tiden, eller ens pratar med dig. Jag tänkte att inte så många är ute på gatorna, och att det är en av anledningarna. Eller att samhällets engagemang riktats mot att stödja äldre, riskgrupper och sjukvården, och att de för tillfället inte ser dig. Förlåt, det låter hemskt, men det var verkligen så jag tänkte.

Jag vet inte om jag berättade för dig att jag är uppvuxen i Stockholm. Pandemin har slagit hårt där. Som på alla andra ställen i Sverige sitter det även i Stockholm posters överallt med uppmaningar om att tvätta händerna ofta, att hålla två meters avstånd och att sätta sig i karantän vid minsta lilla symptom. Det är viktigt att alla följer råden. Personalen på IVA är helt slutkörda. De orkar inte hålla detta arbetstempo; sliter dag och natt för att alla sjuka ska få vakna upp imorgon också. För att underlätta för sjukvårdspersonalen har många i Stockholmsområdet frivilligt organiserat sig och bidrar tillsammans för att dagligen kunna köpa mängder av hämtmat på olika restauranger. Mat som sedan doneras till sjukhusen. Det är väldigt fint hur människor gör sitt yttersta för att samarbeta i dessa tider. Restaurangerna som går på knäna och knappt

överlever kan tack vare detta fortsätta existera, samtidigt som sjukvårdspersonalen slipper tänka på att ordna lunch för dagen och orkar förhoppningsvis jobba på. Jag har även sett ungdomar som efter skoltid har inhandlat mat åt äldre, för att sedan köra ut den till deras dörr. Allt för att minska risken för att de äldre ska smittas. Det är ett väldigt fint tecken på solidaritet mellan generationer. Jag har läst, sett och hört om otaliga goda mellanmänskliga handlingar, inte bara i Stockholm, som alla bottnar i ett gemensamt syfte - att på det ena eller andra sättet bidra till att knäcka coronaviruset eller hjälpa varandra att orka hålla ut tills att viruset är besegrat.

Jag kan hursomhelst inte hjälpa att tänka tillbaka på vårt möte, Maria, och det du berättade för mig - att människor knappt pratar med dig. Inte ens myndigheternas posters med uppmaningar talar ju till dig; "tvätta händerna ofta" och "isolera dig vid minsta lilla symptom" talar ju till alla med tillgång till rinnande vatten och en bostad. Häromdagen läste jag Mounzers essä *Letter from Beirut: from revolution to pandemic*. Mounzer påstår att kriser blottar ojämlikheter och gör de mer synliga än någonsin. Pfft! Vilket ironiskt missöde till mening, tänkte jag - allt *färre* människor ser ju dig och din utsatthet. Men så slog det mig. Vad coronapandemin visat - för mig - är hur osynliga många människor som du, Maria, är. Så pass osynliga att era levnadsförhållanden förbises, till och med under en pandemi annars präglad av solidaritet och medmänsklighet.

Det ligger väl något i det Mounzer säger, trots allt. Mitt möte med dig, Maria, och coronapandemin har gjort det klart för mig.

Jag hoppas att du tar hand om dig och att du har det bra med din familj,
Alex

På frontlinjen

Amanda Karlsson

Julius,
Jag vet att det är ett privilegium att ha ett jobb som jag kan gå till varje dag och som jag inte för en sekund har riskerat att förlora som konsekvens av denna pandemi. Du brukar påpeka att vi har det relativt enkelt för oss och att vi har haft sån stor tur med detta jobb. Men varför känner jag mig då så tom ibland? Jag har väl aldrig älskat eller hatat att gå till jobbet; men jag har aldrig tidigare varit så här ängslig innan ett skift. När jag började jobba på ICA hade jag aldrig i min vildaste fantasi trott att jag en dag skulle befinna mig på frontlinjen av en pandemi. Att vård och omsorgspersonal har arbetat under obegripligt hård press detta år har inte undgått mig, men jag vill ändå berätta för dig om vilka otroliga insatser våra kollegor har gjort i din frånvaro. Den första riktiga vågen av pandemin förde med sig rädsla och panik. Alla ville bunkra upp på pasta, toapapper och andra förnödenheter och hyllorna på affären stod tomma. Du skulle inte tro mig om jag försökte berätta hur många utskällningar jag fått av kunder när jag inte kunnat ge dem det som de vill ha. Våra kollegor stannade kvar sent för att plocka varor men hur snabbt de än jobbade kunde de inte fylla på hyllorna snabbt nog. Efter denna kortlevda period av intensiv och kaotisk bunkring blev det plötsligt trendigt att baka bröd vilket resulterade i att vi fick slut på jäst och mjöl. Detta fick vi också skäll för. Samtidigt blev många av våra kollegor sjuka och därför fick vi ont om personal. Vi stannade sent, kom in tidigt, tog varandras pass, hoppade in på andra avdelningar och åkte till och med till andra butiker som behövde hjälp. Under tiden som detta pågick var jag också orolig för att själv bli smittad. Jag träffar trots allt hundratals människor varje dag och om jag ska vara ärlig har nog sedan pandemins början gått och väntat på att bli sjuk. Jag har sett det som något oundvikligt. Vi har arbetat under hård press i flera månader nu. Det är svårt att vara positiv och välkomnande när man går och väntar på nästa stressmoment, du vet hur det är. Det är väl någon mänsklig svaghet att fokusera på och minnas de sämre interaktionerna snarare än de trevliga kunderna. De flesta människor är ju trots allt trevliga. Men när jag kommer hem minns jag bara det jobbiga och jag har ingen energi kvar. Allt jag kan göra är att försöka ladda om till nästa skift igen. Jag kunde även se hur stressade våra kollegor var och hur de kämpade för att hjälpa alla kunder så gott de kunde. Jag har hört hur de har blivit utskällda ibland och jag har sett hur det har påverkat dem. En av våra kollegor hade ett nervöst sammanbrott i personalrummet och fick lov att åka hem. En annan satt och grät i omklädningsrummet. Men all stress som vi har upplevt har faktiskt lett till något positivt. För bland alla fnysande och otåliga

kunder har vi i arbetslaget funnit någon slags tillflyktsort i varandra. Innan pandemin småpratade vi ibland men i personalrummet var det ofta tyst. Jag skulle inte påstå att detta tidigare var något negativt för det var faktiskt skönt med lite lugn och ro mellan varven. Nu har personalrummet blivit något slags heligt terapirum. Du skulle inte ens känna igen dig. Vi berättar för varandra om svåra kundmöten och om hur utmattade vi är. Det är något så otroligt terapeutiskt att veta att alla känner samma motstånd att gå till jobbet just nu och att alla kämpar med att hålla modet uppe. En kollega beskrev det som "…man är alltid lite förbannad när man är här, inte alltid rasande men alltid arg", och det är verkligen så. Vi ställer upp för varandra mer nu och är i allmänhet mycket trevligare. Till och med vår chef kan skicka små peppande meddelanden som dyker upp på skärmen i kassan när vi arbetar. Jag har aldrig känt mig så uppskattad på jobbet förut. Jag har märkt att många har kommit in tidigare till jobbet på sistone. En av våra kollegor kom ner till kassorna 20 minuter innan hennes skift egentligen började och hon förklarade att hon hade tråkigt hemma så hon kunde lika gärna åka hit och prata med oss istället. Jag skulle ljuga för dig om jag sa att jag inte har gjort detsamma. Jag har åkt till jobbet tidigt och istället för att vänta i omklädningsrummet, som jag vanligtvis brukar göra, har jag gått ner till kassorna för att prata med de som är där. Delvis kan detta bero på att vi inte kan träffa våra vänner som vanligt och vi alla saknar att vara sociala men det kan också delvis bero på att vi känner varandra bättre nu. Det är något med att arbeta under denna omständighet som har fått oss att känna större tillhörighet. Jag vet inte om det är alla "hot" utifrån som har fått oss att bygga ett starkare lag eller att vi uppskattar varandra mer nu. Så om pandemin har lett till något positivt så är det att det har fått mig att uppskatta alla människor jag har omkring mig och jag hoppas att detta stannar kvar långt efter att pandemin är över. Men pandemin har också belyst stora ojämlikheter i samhället och detta har inte gått att missa under arbetsdagen. Du vet hur många äldre brukar komma in för att småprata lite? Nu finns det ingen tid att göra det och många av dem känner sig nog ensamma för de ser så nedbrutna ut. Många trevliga yngre kommer in och handlar åt sina föräldrar eller sina far-och morföräldrar men den som är ensam måste ändå komma till affären själv och ofta fler gånger eftersom de inte får med sig så många varor utan hjälp. Kontrasten mellan storhandlarna som kommer in och klagar på allt mellan himmel och jord och våra äldre kunder enorm. Du måste komma tillbaka till jobbet nu för vi behöver någon som har en förmåga att uppmuntra människor och vi saknar dig.

Med vänliga hälsningar

Amanda

Men du ska inte tappa hoppet

Christopher Panican

Hej min älskade Farfar!

Till att börja med hoppas jag att du mår bra. Jag vet om att det är svårt för dig just nu i pandemin. Du är äldre med hjärtfel och tillhör därmed riskgrupp. Jag vet att det är särskild press på dig att följa restriktionerna. Det är nästan omöjligt för dig att ta tåget från Brasov till Bukarest för att hälsa på din gamla syster och vänner. Du är ensam hemma i Rumänien just nu. Det är i princip bara din TV som håller dig uppdaterad med vad som händer i omvärlden. Ibland ringer vi varandra, men jag är borta i Sverige. Jag vet om att du är frustrerad över hur orättvis den situation du befinner dig i är just nu. Det är inte tillräckligt med alla uppförsbackar du har haft i livet. Inte heller tillräckligt med de orättvisor du upplevt i Rumänien. Nej, nu ska även en pandemi drabba dig. Covid-19 pandemin begränsar inte bara ditt liv utan den näst intill sätter ditt liv på paus. Fast en paus där dyrbar tid fortfarande spills åt. Men du har inget val, du måste följa alla tråkiga restriktioner annars kan pandemin avsluta ditt liv. Nyheterna som finns i media är splittrade Farfar. Pandemin har ändrat mycket. Jag upplever en ökad polarisering som en konsekvens. Det känns som medierna är i aggressivt motstånd gentemot varandra. Det sprider sig mycket desinformation i nyheterna. Jag känner att denna desinformation riktar sig till att utnyttja er frustrerade Farfar. Jag förstår att det är svårt att inte gå på de många konspirationsteorierna som sprids om pandemin. Utifrån vad du berättat för mig finns det mycket nyheter om hur Sverige hanterar pandemin. Även mycket desinformation där. I detta brev till dig vill jag berätta lite om mina tankar om pandemin och dess konsekvenser för mig och Sverige. Farfar, jag är också frustrerad över situationen. Min situation går inte ens att jämföra med din. Det går inte ens att kalla min situation för allvarlig när jag tänker på hur det är för dig. Men jag vill ändå berätta för dig om mina erfarenheter och reflektioner. Jag började på socionomprogrammet i början av året. På samma universitet som din son och svärdotter studerat på! Farfar, du vet om att jag hela livet längtat efter att studera till socionom! Du vet hur lycklig jag blev inför terminsstart. Men det blev inte riktigt som jag föreställde mig. Till en början var det perfekt. Jag slängdes in direkt i ett rikt studentliv. Det var föreläsningar i fina salar. Allt var som tänkt. När pandemin slog till ändrades allt. Studentlivet sakta men säkert dog ut. Med all rätt såklart. Men givetvis ändå tråkigt. Jag erkänner att jag inte fullständigt undvikit alla sociala sammanhang. Jag träffade fortfarande klasskamrater från socionomprogrammet ute på barer och sociala tillställningar. Resultatet blev

ångest. Samtidigt ville jag inte missa att komma in bra i klassen och tappa kontakt medvänner. I Sverige är folk särskilt sura på oss studenter då många av oss inte tagit fullt ansvar. Folk är upprörda med all rätt. Men det är en komplex situation och jag ber om förståelse. Jag ville vara delaktig. Jag kan också erkänna att det tog ett tag för mig och de flesta i Sverige att förstå allvaret med denna pandemi. Det är ingen situation någon av oss är vana vid. Men relativt snabbt har jag och de flesta jag känner nästan börjat socialt distansera helt. Jag börjar även tänka på hur denna pandemi agerat som en social transformator. Det har förändrat samhället i Sverige. Folk är rädda över att förlora sina jobb, många har förlorat sina jobb redan. Problem relaterat till ojämlikhet har förvärrats. I en uppgift som tilldelades mig nyligen på universitetet läste jag om ojämlikhet kopplat till pandemin. Jag fick lära mig att fattigdom är en faktor gällande risken att få Covid-19. Idag är ojämlikheten hög i den grad att det avgör individens hälsa utifrån socioekonomiska förutsättningar. Länders ekonomiska förutsättningar avgör också den egna befolkningens hälsa. Vaccinet går till högstbjudandeland först. Exempelvis har USA och Sverige betalat stora summor pengar för att få vaccinet först. Människors liv villkoras i samhällssystemet av sina egna- och landets ekonomiska förutsättningar. Fattigast sist lyder temat. Även problem gällande jämställdhet har visat sig i pandemin. Jag har läst om att våld i nära relationer har ökat i och med pandemins konsekvenser. Där särskilt kvinnor blir utsatta av män. Ojämlikheten tar sig i större uttryck än enbart relaterat till fattigdom. Tidigare i veckan läste jag om ett förslag att begränsasjukvården för asylsökande. De vill ta bort möjligheten för asylsökande att få planerad vård. Planerad vård ska bara vara tillgänglig för svenska medborgare och de som har bott i Sverige länge. Det är för mig befängt. Det är ett starkt bevis på en socialkonsekvens gällande ojämlikhet. Pandemin har pressat sjukvården hårt och då vill några neka sjukvård för asylsökande. Det är att kränka mänskliga rättigheter, alla har rätt till vård och därmed ett hälsosamt liv! I Sverige har vi åtagit oss att uppnå de globala hållbarhetsmålen. Det bryter direkt mot det tredje målet som innebär att säkerställa ett hälsosamt liv och människors välbefinnande för alla. Med betoning på alla, även asylsökande. Medborgerliga rättigheter prioriteras över mänskliga rättigheter. Alla är inte lika värdiga liv, då finns ingen jämlikhet. Men även du Farfar har stött på ojämlikhet i Sverige. I likhet med det jag tog upp med nekad vård för asylsökande. Du var ju i Sverige på besök hos oss när pandemin bröt ut. Precis innan du skulle ta bussen hem till Rumänien stängde flera länder gränserna. Du blev tvungen att stanna. Detta var inget problem först, givetvis hade vi kul med varandra. Problemet var att du har ju ett hjärtfel och behövde dina mediciner, minns du? Det gick inte att levereramedicinerna från Rumänien under omständigheterna i tid. Pappa fick kämpa mycket och länge för att du skulle få din medicin i Sverige. Till slut fick du medicin, men enbart en enda av medicinerna av alla du behövde. Med

motiveringen att du bara fick den som ansågs vara livsnödvändig. Andra mediciner som handlade om att ge dig ett värdigt liv fick du inte. Bara just den medicinen som precis skulle hålla dig i liv. Det hade aldrig hänt mig som är medborgare i Sverige. Det var knappt att du fick ens någon medicin i tid. Tänk om du hade varit fast i Sverige utan din familj som talar svenska och kunde hjälpa dig. Antagligen hade du inte fått den i tid. Denna ojämlikhet har även du tyvärr blivit offer för Farfar. Men du ska inte tappa hoppet Farfar. Även positiva sidor har visat sig och växt fram underpandemin. Aldrig någonsin har jag upplevt ett större solidariskt engagemang och aktivism! Jag hade inte vetat om alla dessa problem som jag har berättat för dig i detta brev om det inte vore för att så många har reagerat! Reaktioner som har resulterat i fler unga som blivit politiskt aktiva. Trots att pandemin har förhindrat fysisk verksamhet förutsatta människor har solidariskt engagemang fortsatt. Jag har iakttagit flera sidor samt personer på sociala medier som kämpar för jämställdhet och jämlikhet. Uppmärksammandet av våldsutsatta har resulterat i att Sverige har infört kodord som den utsatta kan säga för att få hjälp av andra människor. I Sverige har vi flera ideella organisationer som hjälper hemlösa och fattiga med mat och julklappar även under pandemin. Listan går att göras lång. Pandemin har blivit ett tydligt exempel på ojämlikheten och ojämställdheten i dagens samhälle. Men solidariteten finns i alla fall där. Tappa inte hoppet Farfar! Lyssna inte på all desinformation som sprids på vissa nyhetssidor! Iaktta istället alla orättvisor och alla krafter som finns för att lösa dessa. Vi kan välja mellan att ta två vägar under och efter pandemin, ta med oss ignorans eller ta med oss upplysning. Jag vet att du väljer upplysning!

Ditt barnbarn,

Christopher

Leva som vanligt...?

Julia Williamson

Hej kära kusin!

Hur mår du? Och barnen? Sist vi pratade berättade du för mig att ni inte var tillåtna att vistas utomhus längre stunder, att ni enbart fick gå ut för att handla och det enbart under speciella tider, att skolorna var stängda och att lekplatserna igenbommade. När jag hörde detta kändes det så surrealistiskt, som en film. Jag kan inte ens föreställa mig hur det måste ha varit särskilt med barnen hemma. Ändå berättade du för mig att du var glad att ni har så pass stor lägenhet och en liten gård att röra er på. Att du kunde vara tacksam för det! Jag vet ju själv hur mycket min dotter är i behov av fysisk aktivitet och frisk luft. Jag vet inte hur jag hade hanterat det. Jag får panik av bara tanken, tänker att jag hade klättrat på väggarna och kanske hade smitit ut ändå, kanske under natten med huva. Att tvingas stanna inomhus i månader...jag kände en sorg och frustration att ni satt i isolering. Tänkt så mycket på er!

Det var särskilt svårt att ta på då vi i Sverige fortsatte att leva nästintill som vanligt. Lia har fått lov att gå regelbundet på förskolan, affärer och restauranger har fortfarande hållit öppet, ja allt har känts nästintill som vanligt. Det enda sättet jag verkligen märkte av Coronakrisen, i alla fall i början, var att min utbildning helt plötsligt gick över till digital undervisning. Jag blev ställd då mina tekniska skills är på stenåldersnivå och jag samtidigt är i behov av rutiner som jag tänkte blir på ett annat sätt än om man har en plats att gå till och tider att passa. Men det kändes på något sätt bra i all oro att vi var flera från klassen som delade samma typ av förvirring. Vi kunde beklaga oss tillsammans och det gjorde att vi på något sätt kom varandra närmre. Det handlade inte längre enbart om skolarbete, utan vi kunde börja våra online-möten med: hur mår du i allt detta? Känner du dig lika förvirrad som jag? Så på det sättet gav den nya situationen med sig en annan typ av sammanhållning. Nu efter att ha studerat på distans ett bra tag så har detta blivit det normala och något jag har kommit att uppskatta. Jag upplever att det finns en mängd fördelar bland annat att jag kan vakna fem minuter innan en föreläsning, luta mig lugnt tillbaka i soffan istället för att rusa iväg till ett tåg!

Sverige har haft en annan inställning i hanterandet av pandemin till skillnad från er i Ungern och många andra länder. Här har det mer varit upp till var och en att ta sitt ansvar. Jag har inte riktigt förstått mig på lösningen att stänga in folk eftersom att en dag måste man ju släppas ut och då

sprids ju viruset ändå. Som att det bara är på paus och man liksom skjuter upp problemet. Ja, jag vet att man inte vill överbelasta sjukhusen… Men jag undrar ändå om det är den bästa lösningen. Att ha staten till att tvinga folk i fångenskap i sina hem. Jag var på något sätt stolt över lilla Sverige att våga stå ensam i sitt beslut mot resten av världen. Samtidigt har detta gett med sig en känsla att vi är isolerade från övriga världen. Allt har känts så diffust. Vi har samma problem som alla andra länder men i och med att vi hanterat det på ett annat sätt så står vi ändå ensamma. Jag vet om att det är en kris som pågår men det känns liksom långt borta. På något sätt har jag saknat den gemenskap som individer verkar uppleva i andra delar av världen. I Sverige eller i Malmö där jag bor, upplever jag på något sätt inte alls någon solidaritet människor emellan utan mer ett så kallat ont öga eller dömande blick om man inte "tar sitt ansvar". Det finns liksom redan en oskriven lag eller norm att "man ska" följa vissa regler kring pandemin och jag upplever det starkt. Det har blivit lite tvärt emot solidariskt. Mer en illojalitet där folk har anklagat varandra om man vistas ute eller om man satt sig på ett café. Att man på något sätt sviker samhället om man inte följt de oskrivna reglerna. Av den anledningen hade det kanske varit bättre om det hade varit samma skrivna lag för alla. Eftersom att nu syns det mera vem som tar vad för beslut. Nu blir det de som tar strikt på restriktionerna och de som "struntar i vilket", och som ska skämmas.

Nu så här när det börjar lida mot jul känner jag dock av krisen mer. Det har kommit nya hårdare restriktioner även om det fortfarande är tillåtet att vistas ute. Vi skulle resa till Paris men planet blev inställt. Jag ville fortsätta simma, då det känns avlastande som höggravid, men de har stängt ner närmaste simhall. Jag har velat studera på biblioteket men nu får man enbart gå in en kort stund för att låna böcker. Vi ville gå på bio men den är stängd och till Lucia ville vi lyssna till kören i kyrkan men detta år är det inställt. Ja, hade det funnits möjlighet så hade jag nog gjort allt detta så då antar jag att det gör mig till en av de personer som ska "skämmas". Jag har levt ganska mycket som vanligt. Jag har en djup rotad tro på meningen med livet. Det betyder inte att jag går och andas folk i ansiktet men att jag känt en tilltro att leva ganska mycket som vanligt. Dessutom tillhör jag numera riskgruppen som höggravid men samtidigt känner jag att jag inte kan stänga in mig själv.

Jag tänker på Paris där Lias farmor bor. De fick liksom er, strikta regler om att hålla sig inne och bara tillåtelse att gå ut för att handla men efter att det dragits tillbaka så blev det fler dödsfall igen och nu finns det återigen restriktioner. Så lite så jag tänker, att det inte verkar löna sig med isolering. Farmor berättade för mig att hon vid ett tillfälle blev stoppad av polisen, de sökte igenom hennes bil efter bevis på att hon verkligen hade varit och handlat mat. De krävde kvitto

och om hon inte hade visat det hade det blivit böter på flera hundra Euro. Hon berättade för mig att hon upplevde dem som Gestapo-poliser, att hon kände sig förtryckt och som i fångenskap. Jag tänker att det på något sätt också blir som ett virus. Men kanske ett mer mentalt sådant. Och jag vet inte vilket som är värst.

Något som hjälpt mig hantera oron i samhället har varit yogan. De skulle stänga igen också men yogaläraren beslutade att hålla igång med reducerat antal elever i klassen. Varje gång vi är där pratar hon lite kort i början om hur vi alla är i detta tillsammans och hur vi kan använda yogan att sprida den goda energi i dessa oroliga tider. Att ta med oss ett inre lugn och frid tillbaka ut i samhället efter klassen. Att sätta en intention hur vi kan bidra med hjälp till någon annan. Yoga-Community är den plats där jag upplevt den största gemenskapen och solidariteten under denna pandemi. Jag är så tacksam att den fortsatt, tacksam för min lärare, för den energin hon sprider och för den goda energi vi kan hjälpas åt att ge vidare! <3

Min älskade kusin, jag hoppas att du också har något som hjälper dig hantera allt det galna som pågår, skriv gärna och berätta!

Massa kramar och kärlek <3
Julia

Till Statsministern

Alexandra Furunger

Hej Stefan.
Du vet inte vem jag är, men jag hade inte kunnat undgå ditt ansikte ens om jag hade velat. Ditt namn pryder varannan rubrik, ditt ansikte syns i varje pressträff och din röst ekar i mitt huvud varje gång jag missköter mig. Jag försöker följa dina rekommendationer och restriktioner, men det har varit allt annat än lätt. Hur har det varit för dig? Känner du dig också ensam?

Jag har varit aktiv i en tjejjour i den lilla staden Alingsås, nordost om Göteborg. Jag har sett de orättvisor som etsat sig fast i samhället, som vi bara accepterar. Jag ville göra något åt det och valde att engagera mig. Jag har lagt många timmar av mitt liv på att skriva med anonyma kvinnor och tjejer som inte haft någon annanstans att vända sig. Vi har pratat om allt mellan himmel och jord, från triangeldrama i kärlekslivet till självmord. Min mest hjärtskärande chatt involverar misshandel och barnafödande. Har du varit så nära någon som varit med om något så fruktansvärt? Sedan pandemin har trycket på chatten ökat. Fler kvinnor hör av sig, men berättelserna är idag av annan karaktär. Tidigare berättade de stödsökande ofta om mobbning i skolan, utseendekomplex och om samlaget på festen i själva verket kanske var en våldtäkt? Idag chattar vi dock oftare om ensamheten, rädslan för Corona, men inte minst om hemmet som krigszon. Jag nämnde för min vän att Corona skulle kunna ses som ett globalt krig där människan slåss mot viruset. Hon svarade att en sådan parallell är orimlig eftersom *ingen* är säker i ett krig. I ett krig står alla hushåll osäkra. Pandemin kan inte vara ett krig när inte alla fruktar för sina liv, när samhällets strukturer är anledningen till våra olika förutsättningar att överleva. Pandemin är en sorg, vi sörjer de som fallit offer för den. Då talar jag inte bara om de som smittats av viruset, utan även om de som fallit offer för samhällsstrukturerna. Vad är du rädd för, Stefan? Sover du gott i Sagerska huset?

Något vi har gemensamt, Stefan, är att vi båda upplevt en märklig familjesituation på olika sätt. Du är uppvuxen som fosterbarn och fått uppleva vikten av samhällets funktion och stöd. Du kommer från arbetarklassen, du vet hur det kan vara. Kallar du dig fortfarande för arbetare med 176 000 kronor in på kontot varje månad? Du kunde aldrig föreställa dig att vi skulle befinna oss i denna situation två år efter att svenska folket belönat ditt hårda arbete med deras förtroende.
Jag är glad över att jag befinner mig i Sverige nu, där en total lock down inte verkar vara inom

synhåll. Jag nämnde att många av mina stödsökande pratar om hemmet som en krigszon. Du som själv mött familje-dysfunktionalitetens blick, du förstår. Eller hur? Jag önskar jag kunde rädda varenda person som hör av sig till oss på Tjejjouren Olivia, som ringer till kvinnofridslinjen eller MIND för att ensamheten och otryggheten idag härjar friare än bränderna under värmeböljan 2018. Jag är så rädd för konsekvenserna av en lock down. Jag hade nog klarat mig undan rätt okej, men jag oroar mig för de kvinnor som blir inlåsta med sina förövare, barn som förlorar skolan som sin enda vardagliga trygghet eller fattiga vars vardag präglas av att vända på varenda mynt. En lock down, som vi sett världen över, är gynnsam för människor likt dig. Jag nåddes i början av pandemin av nyheter om att vissa länder infört totalt utegångsförbud, med livsmedelsinköp som undantag. Vem sitter i kassan? Inte tror jag det är mannen i kostym som brukar köpa Evian-vatten på lunchpausen. Idag sitter han hemma, kanske bytt ut Evian-vattnet mot thai mat från Foodora? Vad brukar du äta för lunch? Aldrig känner väl du skräcken över att inte ha råd med mat? Minns du Helen från Aftonbladet som blev av med jobbet i juni och tillslut knappt hade råd med mat till sina barn? Beställer du också Foodora?

Jag och mina jourtjejer har diskuterat konsekvenserna av pandemin otaligt många gånger. Det offentliga jämställdhetsarbetet behövs. Vi behöver demonstrationer, paneler, möten och evenemang för att tillsammans skydda kvinnor och barn från mäns våld. Så fort allt blev digitalt och vi inte längre kunde synas eller skydda varandra i det offentliga rummet, ökade våldet. Kommer pandemin innebära att vårt hårda arbete de senaste åren varit förgäves? Våld i hemmet fanns där hela tiden. Vi fick det aldrig att minska, vi bara tyglade det genom olika skyddsnät (arbetsplats, skola, evenemang, vänner, skyddade boenden, etc.). Idag ser vi inte vad som händer när ytterdörren stängs i dessa hushåll. Vi ser inte blåmärkena, gråten eller rädslan för att gå hem när arbetsdagen är slut. Istället kan vi hoppas på ett rop om hjälp i form av en handflata, en tumme vandrandes inåt den och fyra fingrar som sluter sig nedåt över tummen som på ren svenska innebär ett hjälptecken för utsatta med betydelsen "jag är utsatt för våld hemma, min förövare är här, hjälp mig!". Pratar ni om detta i riksdagen? Har någon ropat på din hjälp i något av dina Zoom-möten?

Ökat våld tyder på en ökad acceptans, vilket kan appliceras på andra samhällsgrupper jag nämnt. Vi har bara accepterat lögnen om att alla har samma förutsättningar i pandemin. Missförstå mig inte, Stefan. Jag vet att du gör ditt bästa. Jag är tacksam över många beslut du tagit, och inte tagit. Jag är särskilt glad över att du försökt hålla skolan öppen, det gör att barn med instabila hemförhållanden kan få en trygg plats, minst ett mål mat om dagen och vuxna förebilder. Ibland

undrar jag bara över vem dina ord riktar sig mot, vems perspektiv du pratar utifrån. Du ber oss så ofta om så enkla grejer, för människor som dig. Men det är klart, vad kan en 21-årig socionomstudent från Alingsås (som scrollar på Twitter alldeles för många timmar om dygnet) egentligen veta om hur en pandemi bör hanteras? Vi är bara människor trots allt. Jag kan inte undgå ditt ansikte, ens om jag hade velat. Kan du undgå ansiktet på de som lever i skräck?

Vänliga hälsningar, Alexandra Furunger.

Slutord

Vi befinner oss nu i en tid där vi förhoppningsvis snart kan blicka tillbaka på pandemin, även om framtiden fortfarande är oviss. Vi vill tacka alla studenter som delade med sig av sina erfarenheter av pandemin. I de brev ni skrev fångar ni vardag, familjerelationer, saknad, rädsla, sorg, ojämlikhet men också människors förmåga att agera solidariskt, oberoende etablerade hierarkier och geografiska gränser. Ni ger en nyanserad bild av pandemins första månader. När nu läsåret 2020/21 går mot sitt slut hoppas vi att vi går mot en tid när vi kan träffa er i klassrummet igen. Vi saknar er mycket. Samtidigt vet vi att denna tid, pandemin och dess sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser, kommer att vara med oss under lång tid. Era texter inspirerar och visar hur värdefullt och viktigt det är att öppna upp undervisningen för att ta del av den mångfald av erfarenheter och kunskaper som finns i klassrummet. Något som detta dokument i sin helhet utgör ett tydligt exempel på.

Norma och Emma